

**Eesti Gerontoloogia ja Geriaatria Assotsiatsioon
Avatud Eesti Fond
TÜ Matemaatilise statistika instituut**

**EESTI EAKATE ELANIKE
TOIMETULEKU- JA
TERVISEUURING 2000**

Kai Saks, Ene-Margit Tiit, Ene Käärik

Tartu 2000

Projektis osalejad:

Juhtgrupp:

Siiri Maimets, projekti koordinaator
Kai Saks, Tervishoiu ja hoolekande töörühma juht
Taimi Tulva, Toimetuleku ja elukeskkonna töörühma juht

Tervishoiu ja hoolekande töörühm:

Raivo Allev
Kadri Jaanson
Helgi Kolk
Kadri Kõiv
Ivi Normet
Inge Paju
Annely Soots
Galina Schneider

Toimetuleku ja elukeskkonna töörühm:

Riina Kiik
Aino Kiis
Eha Leppik
Evi Päts
Milvi Rehkli
Indira Viiralt
Signe Väljataga

Käesoleva väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

SISUKORD

EESSÕNA	4
I. EESTI EAKAD	5
UURITUD KONTINGENT.....	5
1. ISIKUANDMED, HARIDUS, PEREKOND, TÖÖTAMINE, RAHULOLU	6
2. ELUASE	12
3. HARRASTUSED	16
4. HINNANG PIIRKONNA SOTSIAALTÖÖLE	20
5. TOIMETULEK ELUGA.....	21
6. ELUVIISID JA ARVAMUS OMA TERVISE KOHTA	26
7. KAEBUSED, HAIGUSED.....	28
8. RAVIMITE TARVITAMINE	31
9. KOGNITIIVNE JA EMOTSIONAALNE SEISUND	32
II. PEREARSTI TÖÖ EAKATE PATSIENTIDEGA.....	34
1. ARSTI PÕHIANDMED	34
2. NIMISTU JA TÖÖ STRUKTUUR.....	34
3. EAKATE PROBLEEMID.....	35
4. PEREARSTI GERIAATRIA ALANE KOOLITUS	37
6. PEREARSTI HINNANG KOOSTÖÖVÕRGUSTIKULE.....	40
III. PEREÕE TÖÖ EAKATE PATSIENTIDEGA	44
1. PEREÕE PÕHIANDMED	44
2. NIMISTU JA TÖÖ STRUKTUUR.....	45
3. EAKATE PROBLEEMID.....	45
4. PEREÕE GERIAATRIA ALANE KOOLITUS	47
6. PEREÕE HINNANG KOOSTÖÖVÕRGUSTIKULE.....	49
IV. SOTSIAALTÖÖTAJA TÖÖ EAKATE KLIENTIDEGA	54
1. SOTSIAALTÖÖTAJA PÕHIANDMED.....	54
2. SOTSIAALTÖÖTAJA TÖÖPIIRKOND.....	55
3. SOTSIAALTEENUSED	57
4. KOOSTÖÖVÕRGUSTIK. ABISTAMISVAJADUSTE HINDAMINE	61
5. EAKATE PROBLEEMID JA ÜHISKONDLIK AKTIIVSUS	65
6. VANURIPOLIITIKA	69

Eessõna

2000. aasta märtsis-aprillis viis Eesti Gerontoloogia ja Geriaatria Assotsiatsioon läbi uurimuse Eesti eakate elanike olukorra hindamiseks. Valimi moodustamisel ja andmete statistilisel analüüsil osalesid Tartu Ülikooli Matemaatilise statistika instituudi õppejõud. Uuringu finantseeris Avatud Eesti Fond.

Uuriti **eakate** (üle 65-aastaste inimeste), **perearstide** (jaoskonnaarstide), **pereõdede** (jaoskonnaõdede) ja linnade (Tallinnas linnaosade) ning valdade **sotsiaaltöötajate** arvamust eakate olukorrast.

Käesoleva väljaande eesmärgiks on esitada *läbiviidud uuringu esmased tulemused*, mis võimaldavad saada ülevaate vanurite olukorrast uuringu läbiviimise perioodil.

Materjal on koostatud kasutamiseks nii teadusringkondades kui ka erialaspetsialistidele.

I. EESTI EAKAD

Uuritud kontingent

Valimi moodustasid 1000 üle 65-aastast inimest proportsionaalselt elukohale Eestis (maakondade lõikes). Valim ei koostatud esindavana soo-vanuse mõttes, kuna vanemad vanuserühmad (kellel on eeldatavasti rohkem probleeme) esinevad rahvastikus märksa väiksema sagedusega. Valimis olid võrdse arvukusega esindatud kümme soo-vanuserühma, vastavalt 65-69-aastased, 70-74-aastased, 75-79-aastased, 80-84-aastased ja 85-aastased ning vanemad mehed ja naised.

Perearstide valim moodustati kõigi arstide loetelust juhuvaliku alusel võrdelisel maakonnas elavate vanurite arvuga. Tallinnas, kus perearstide süsteem ei toimi veel täies ulatuses loeti pere- ja jaoskonnaarste samaväärseks. Koos iga perearstiga kuulus valimisse ka temaga koos töötav pereõde.

Eakate valim oli seotud perearstide (jaoskonnaarstide) valimiga, kusjuures igal valimisse sattunud perearstil oli ette nähtud küsitleda viit tema nimekirja kantud eakat inimest. Iga perearsti jaoks määrati juhuslike arvude generaatori abil küsitletavate numbrid, missuguse numbriga inimese ta oma teatava vanuse ja sooga patsientide nimistust valimisse peab võtma (kaasa arvatud need, kes elavad hooldusasutuses ning terved eakad, kes pole vastuvõtul käinud, kuid on perearsti nimekirjas). Eesti keskhaigekassa andmetel on praktiliselt kõik Eestis elavad pensioniealised inimesed hõlmatud perearsti (jaoskonnaarsti) nimekirjadesse kas vabal valikul või piirkondlikul põhimõttel.

Andmed laekusid 811 üle 65-aastast inimese kohta (81,1% valimist), mis moodustab ligikaudu 0,5% selle vanusest populatsioonist Eestis.

Valimi laiendamine

Laekunud andmed olid esindavad Eesti põhiliste regioonide osas, seetõttu ei olnud vaja kasutada tasakaalustavaid kaale geograafilises mõttes. Üksikutest maakondadest laekus andmeid ebahühtlaselt, näiteks Põlvamaalt ja Võrumaalt tuli andmeid mõnevõrra vähem.

Laiendustegurid leiti soo, vanuse ja elukoha (Tallinn, linn, maa) järgi. See võimaldas anda koondhinnangud kogu Eesti eakate olukorra kohta.

Järgnevalt esitatud tabelites on antud tunnuste kaalutud jaotus protsentides (mis esindab kogu Eesti üle 65-aastaste isikute jaotust vastava tunnuse järgi). Mõningatel juhtudel on lisatud ka üksikute rühmade absoluutsed arvukused (N), arvandmete puhul (näit elamispid) ka keskmised koos standardhälbega.

Mõnedel tunnustel (kus erinevused olid suured) on toodud eraldi välja nooremate eakate (65-84 a.) ja väga vanade inimeste (85+a.) vastused.

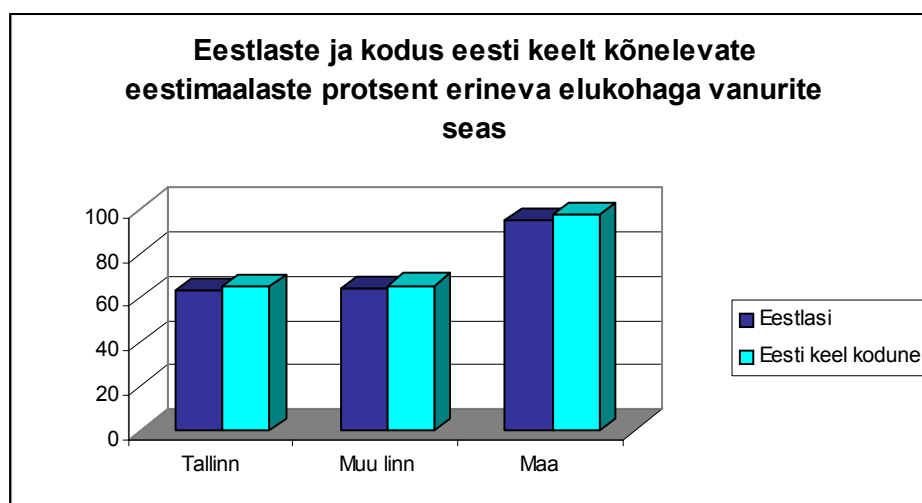
1. Isikuandmed, haridus, perekond, töötamine, rahulolu

RAHVUS

Eestlane	73
Venelane	22
Muu	5

KODUNE KEEL

Eesti	74
Vene	25,5
Muu	0,5

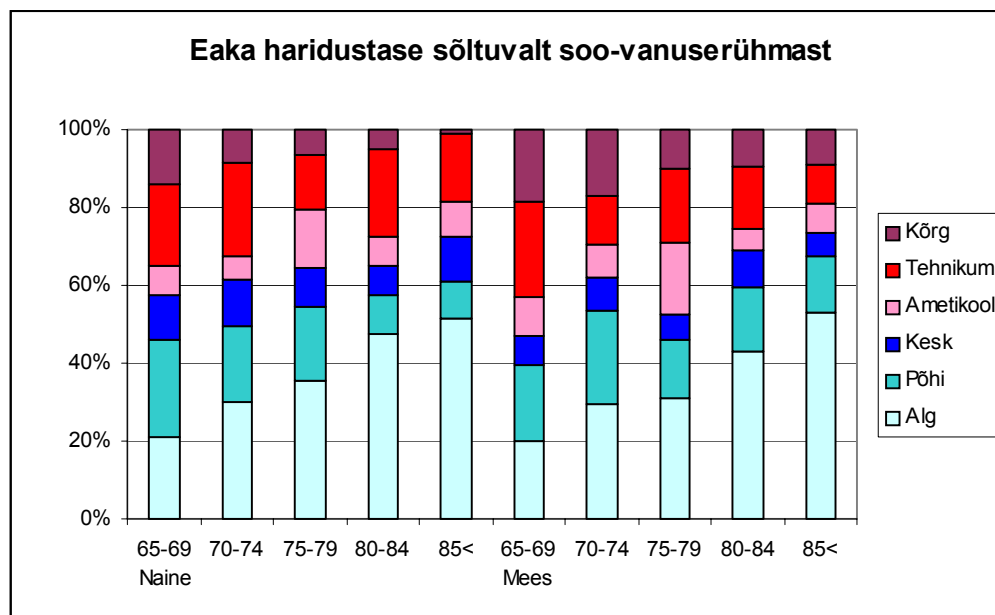

Joonis 1.1. Vanurite rahvus ja kodune keel Tallinnas, muudes linnades ja maal

EESTI KEELE VALDAMISE	TASE
Valdan täielikult	74
On mõningaid raskusi	9
Ei valda	17

HARIDUS (kõrgeim tase)

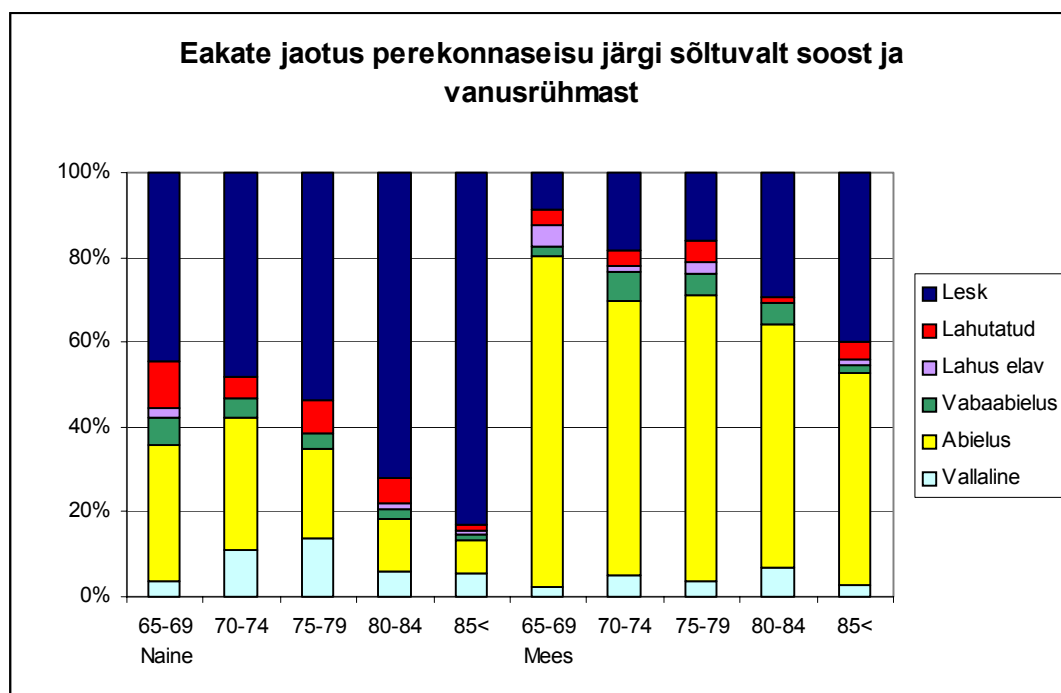
Algharidus (3-6 a.)	31
Põhiharidus (7-9 a.)	19
Üldine keskharidus	10
Ametikooli(kutsekooli)haridus	9
Keskeriharidus (või tehnikum)	20
Kõrgharidus	11

Joonis 1.2. Eakate haridustase sõltuvalt soost ja vanusest

KAS TE OLETE :

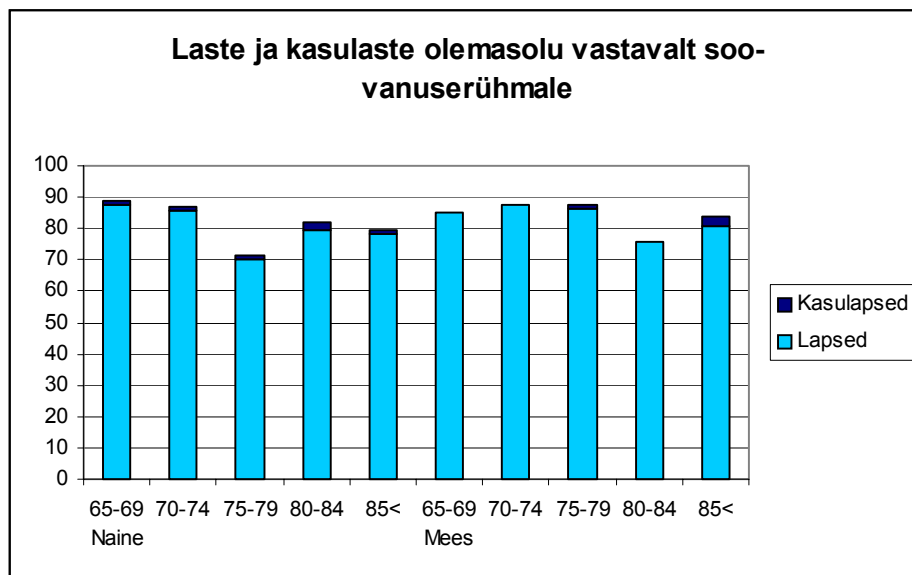
Vallaline (pole kunagi abielus olnud), elate üksi	7
Abielus, elate koos abikaasaga	40
Vabaabielus	4
Seaduslikus abielus, kuid lahuses elav ja Teil pole elukaaslast	2
Lahutatud, elate üksi	6
Lesk	41

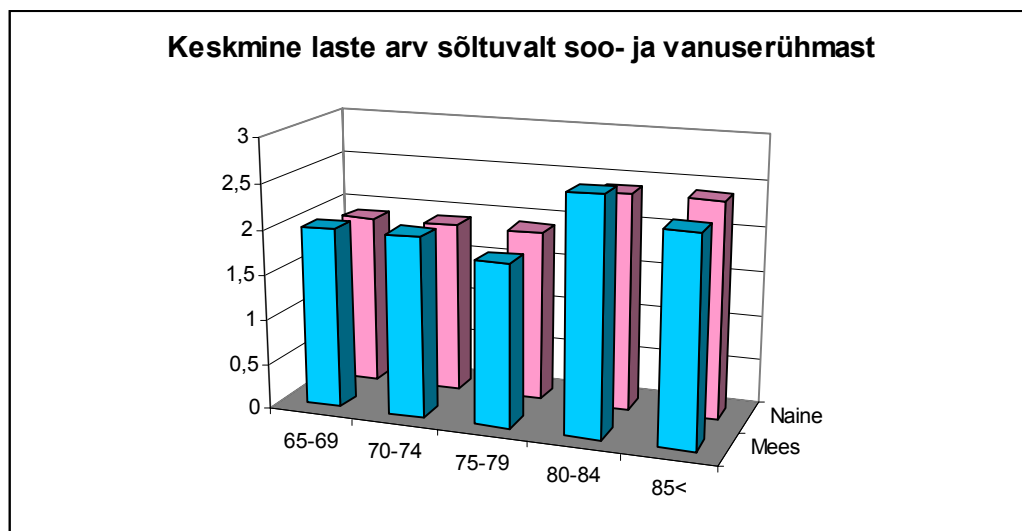
Joonis 1.3. Eakate jaotus perekonnaseisu järgi soo-vanuserühmades

KAS TEIL ON LAPSI?

Jah	83
Kasulaps(ed)	1
Ei ole või on surnud	16 (N~33 300)

Joonis 1.4. Laste olemasolu sõltuvalt eaka soo-vanuserühmast

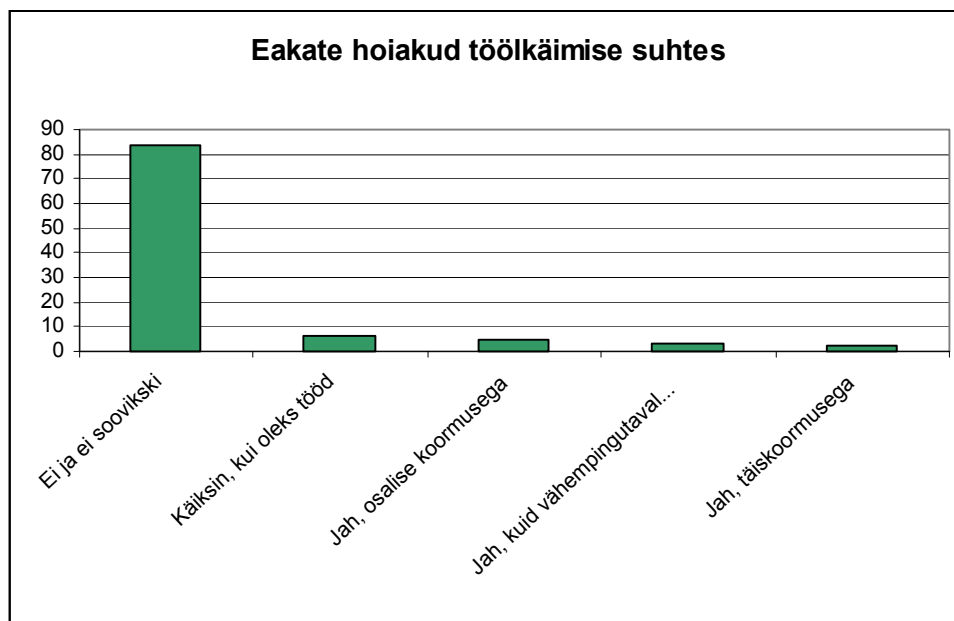
Joonis 1.5. Vanuri keskmine laste arv sõltuvalt soo-vanuse rühmast

KAS TEIL ON LAPSELAPSI?

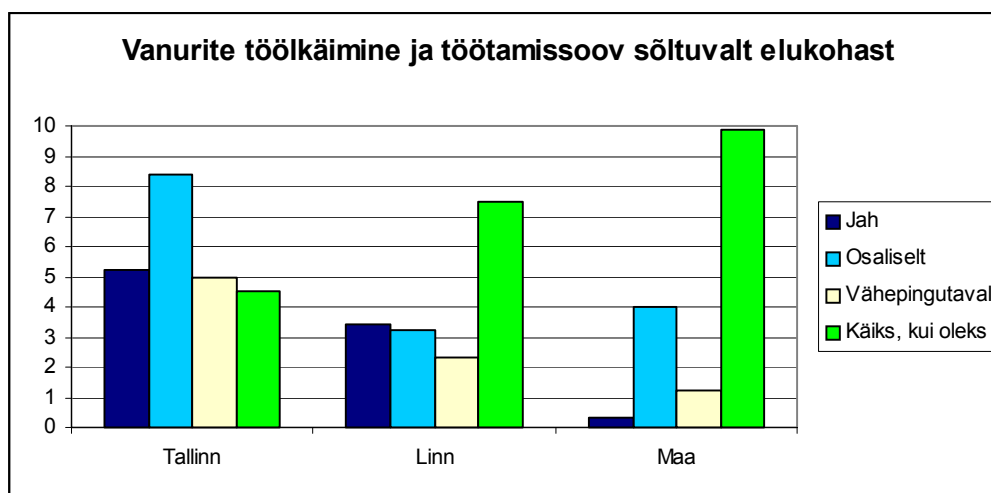
Jah	79
Kasulapselaps(ed)	1
Ei ole või on surnud	20

KAS TE KÄITE TÖÖL?

Ei ja ei sooviksi	84
Käiksin, kui oleks tööd	6 (N~12 600)
Jah, osalise koormusega	5 (N~9400)
Jah, kuid vähempingutaval/vastutusrikkal tööl	3 (N~5200)
Jah, täiskoormusega	2 (N~5000)
<i>Kokku töötab</i>	<i>~ 10%</i>

Joonis 1.6. Eakate hoiakud töölkäimise suhtes

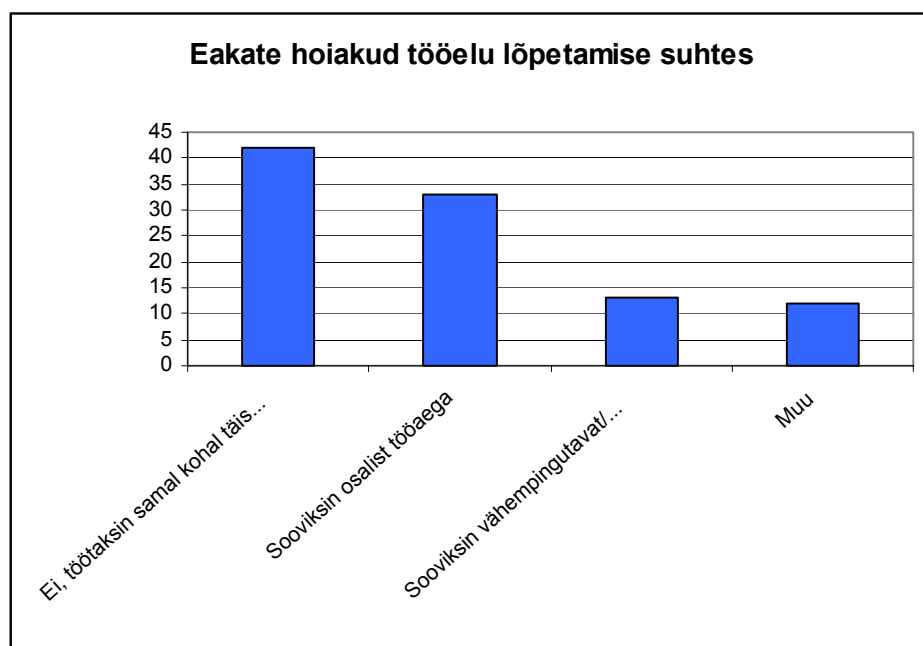

Joonis 1.7. Vanurite töötamissoov ja selle realiseerumine sõltuvalt elukohast

KAS KASUTAKSITE TÖÖLT EEMALEJÄÄMISEKS “PEHME” ÜLEMINEKU VÕIMALUSI?

Ei, töötaksin samal kohal täiskoormusega lõpuni	42
Sooviksin osalist tööaega	33

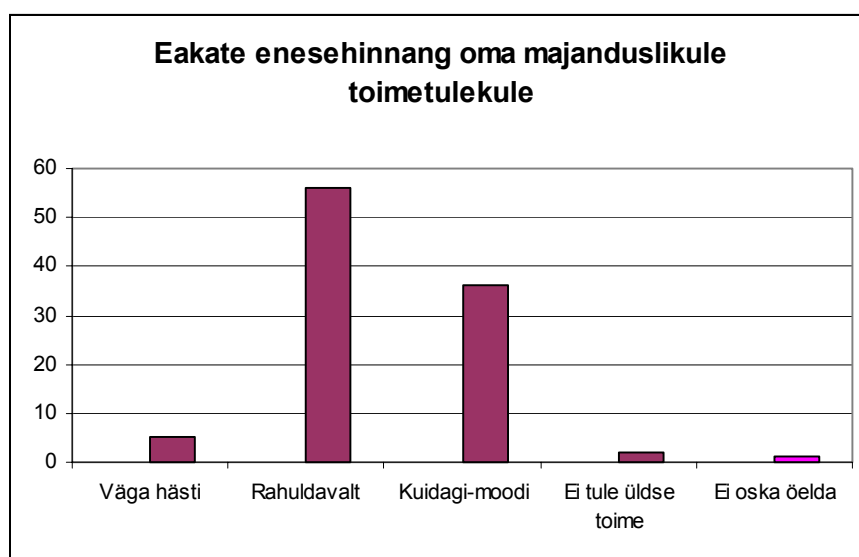
Sooviksin vähempingutavat/vastutusrikast tööd	13
Muu	12

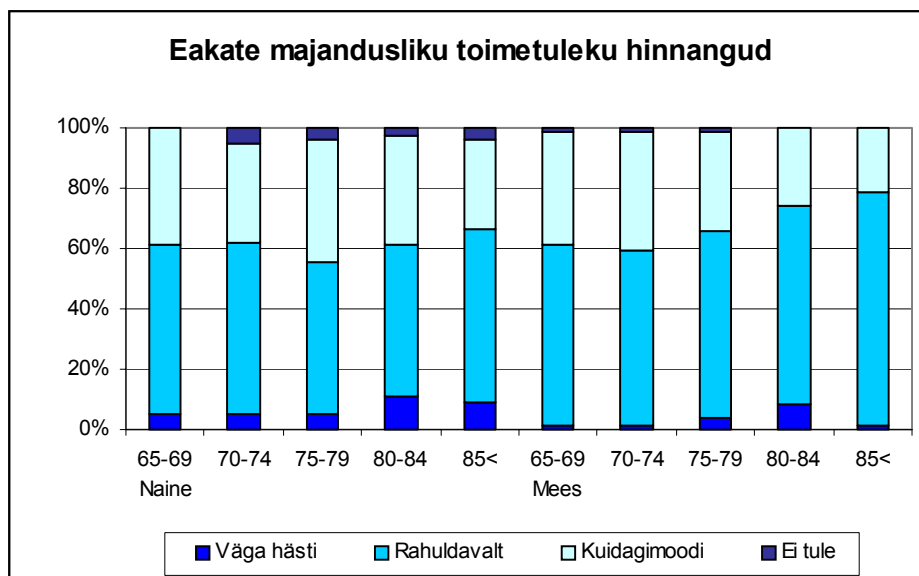
Joonis 1.8. Eakate hoiakud tööelu lõpetamise suhtes

KUIDAS TULETE MAJANDUSLIKULT TOIME?

Väga hästi	5 (N~9500)
Rahuldavalt	56
Kuidagi-moodi	36
Ei tule üldse toime	2 (N~4500)
Ei oska öelda	1

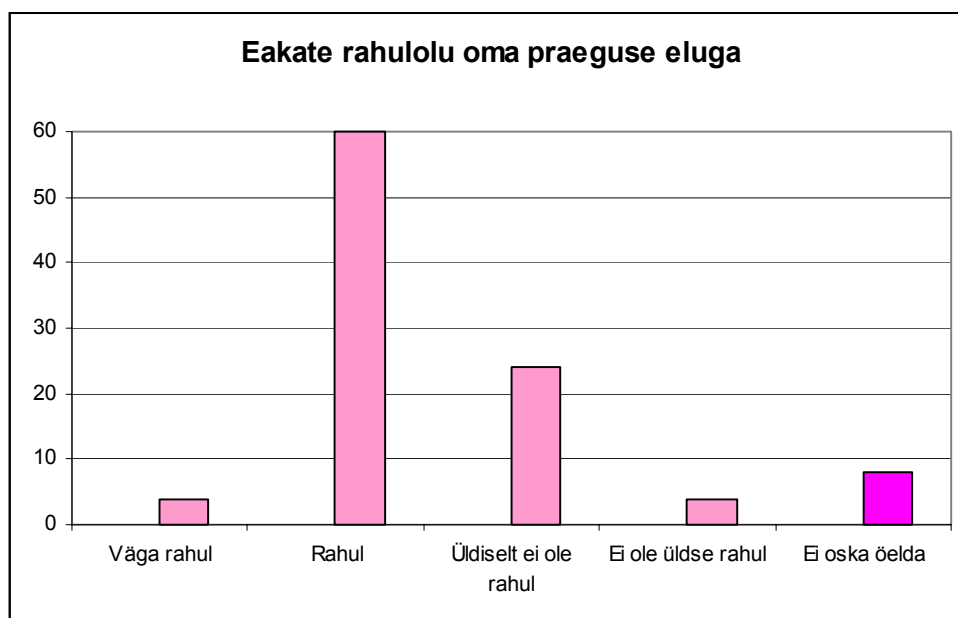
Joonis 1.9. Eakate majandusliku toimetuleku enesehinnang

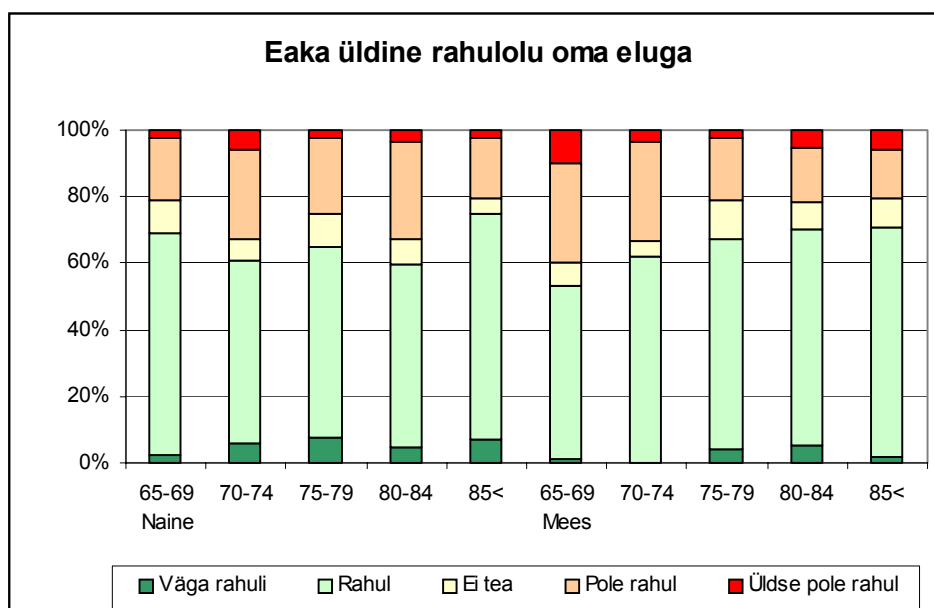
Joonis 1.10. Eakate majandusliku toimetuleku hinnangud sõltuvalt nende soost ja vanusest

KUIDAS OLETE RAHUL OMA PRAEGUSE ELUGA?

Väga rahul	4 (N~8200)
Rahul	60
Üldiselt ei ole rahul	24
Ei ole üldse rahul	4 (N~9500)
Ei oska öelda	8

Joonis 1.11. Eakate rahulolu oma praeguse eluga

Joonis 1.12. Eakate üldise eluga rahulolu sõltuvus nende soost ja vanusest

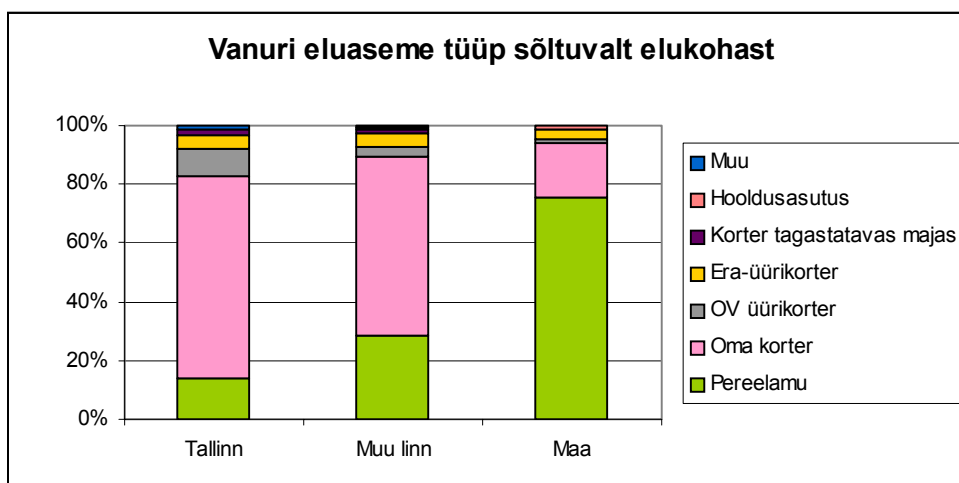
2. Eluase

ELUKOHT: KAS ELATE

Tallinnas	27
Suuremas linnas (mitte Tallinnas)	18
Väiksemas linnas (alla 30 000)	21
Alevis või alevikus	9
Maa-asulas	25

ELURUUM: KAS ELATE

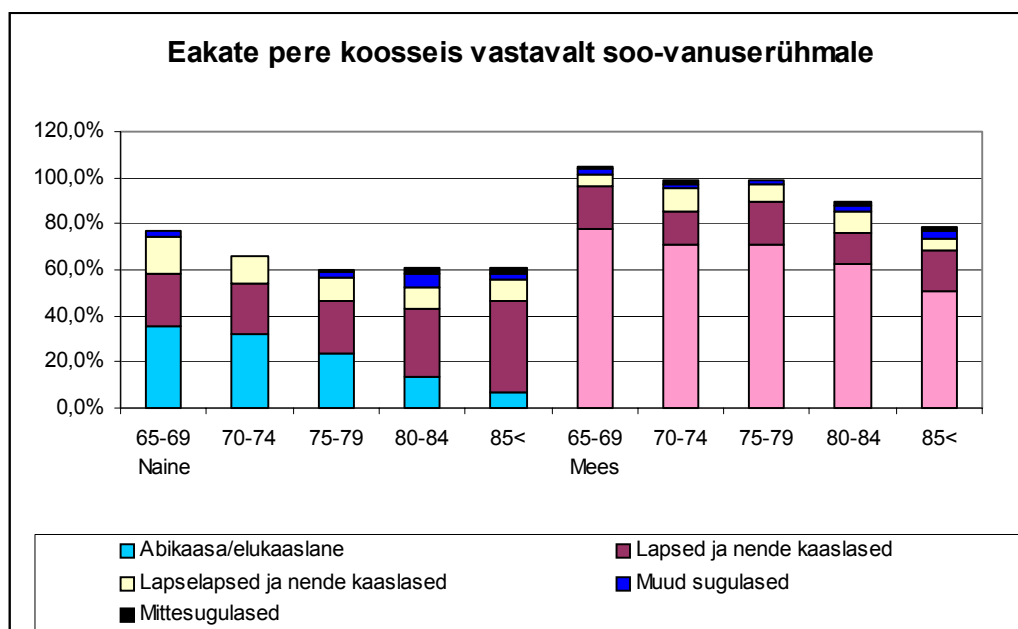
Oma (pere) korteris	53
Oma (pere) elamus (talus)	36
Üürikorteris (eraisikule kuuluvas)	5
Üürikorteris (omavalitsuse)	4
Tagastamisele kuuluvas korteris	1
Hooldeasutuses	0,5
Muu elamispaigas	0,5

Joonis 1.13. Eaka eluase sõltuvalt elukohast

KES ELAVAD PIDEVALT TEIEGA KOOS? (lubatud anda mitu vastust)

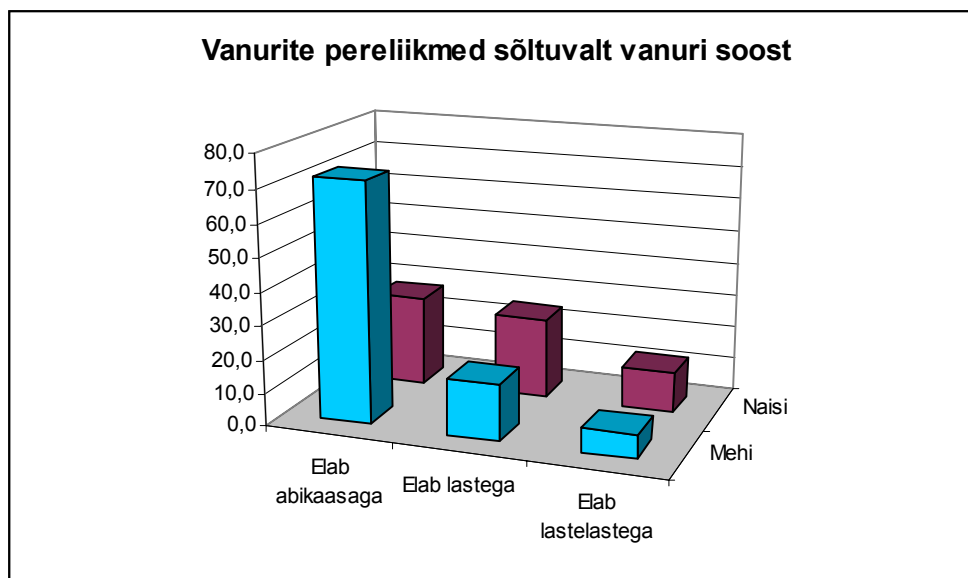
Abikaasa/elukaaslane	53
Lapsed ja nende elukaaslased	34
Lapselapsed ja nende elukaaslased	18
Muud sugulased	4
Muud mittesugulased	2
Elan osa aega üksi ja osa aega kellegagi koos	13

Joonis 1.14. Eaka pere koosseis vastavalt soo-vanuserühmale

ELURUUMI PINDALA:

TEIE KASUTADA (KOOS ELUKAASLASEGA) ON $43,1 \pm 28 \text{ m}^2$

Joonis 1.15. Eaka olulisemad pereliikmed sõltuvalt tema soost

KAS TEIE KODUS ON:

	Jah
Elekter	99,8
Tsentraalkeskküte või elektriküte	56
Oma keskküte (kütate ise)	9
Ahjuküte	46
Soe ja külm kraanivesi	57
Veevärk ainult külma veega	36
Ealmu õues asuva kaevu vesi	25
WC korteris/pereelamus	83
Käimla koridoris, mitme pere ühiskasutuses	9
Käimla õues	13
Dušš	50
Vannituba	65
Saun	30
Elektripliit	55
Gaasipliit	48
Puuküttega pliit	46
Mikrolaineahi	14
Telefon (k.a. mobiiltelefon, kui see on Teie käsutuses)	80
Külmutuskapp	94
Sügavkülmutuskapp (või sügavkülmkaber külmkapis)	51
Tolmuimeja	84
Pesumasin	77
Raadio	95
Televiisor	96
Koduarvuti	6

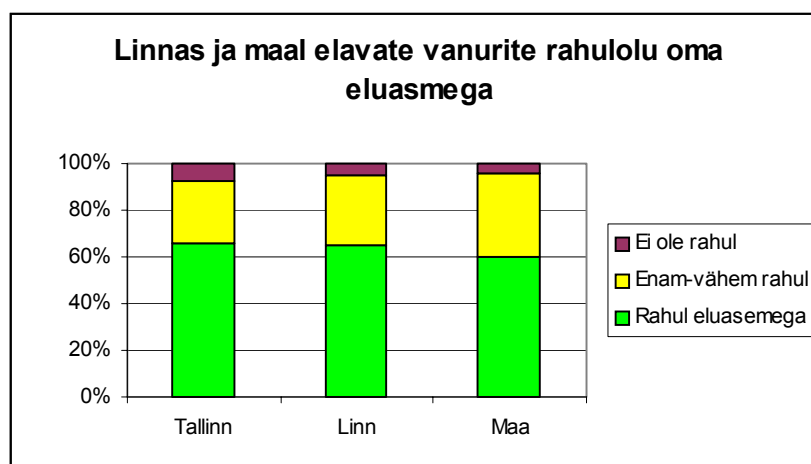
MIS TEIE ELURUUMIGA SEoses RASKENDAB IGAPÄEVAELUGA TOIMETULEKUT? (lubatud mitu vastust)

Pole mingeid raskusi	35
Eluruumid on liiga kallid	33
Treppidest käimine on raske	20
Korteri kütmine on raske	14
Halvad pesemisvõimalused	13
Eluruumid on halvas seisus	12
Halvad pesupesemisevõimalused	11
Telefoni puudumine	9
Elan liiga kaugel keskusest	9
Panipaikade nappus	7
Eluruum on liiga väike	3
Eluruum on liiga suur	3
Pole võimalust omaette olla	3
Muud raskused	6

MITU AASTAT OLETE ELANUD SAMAS KOHAS? 29,0 ±18,7

KAS OLETE RAHUL OMA PRAEGUSE ELUASEMEGA?

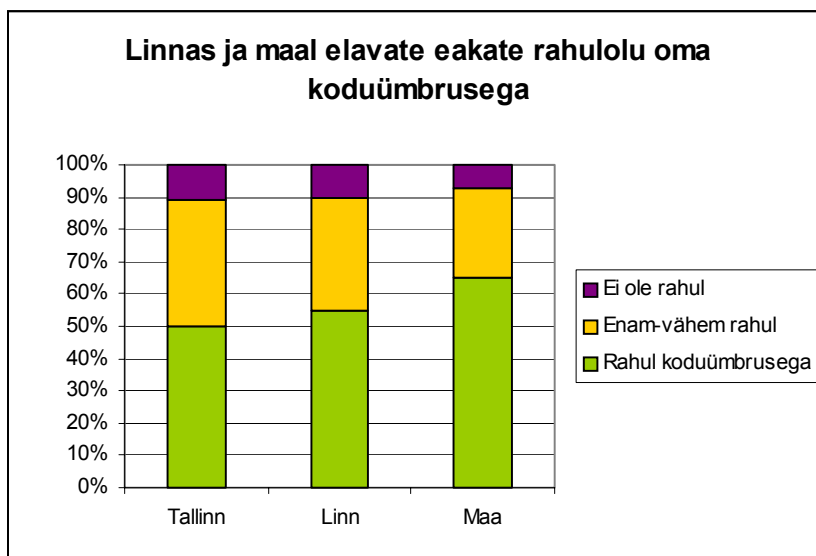
Jah	63
Enam.-vähem	31
Ei	6

Joonis 1.16. Eakate rahulolu oma eluasemega

KAS OLETE RAHUL OMA KODUÜMBRUSEGA?

Jah	57
Enam-vähem	34
Ei	9

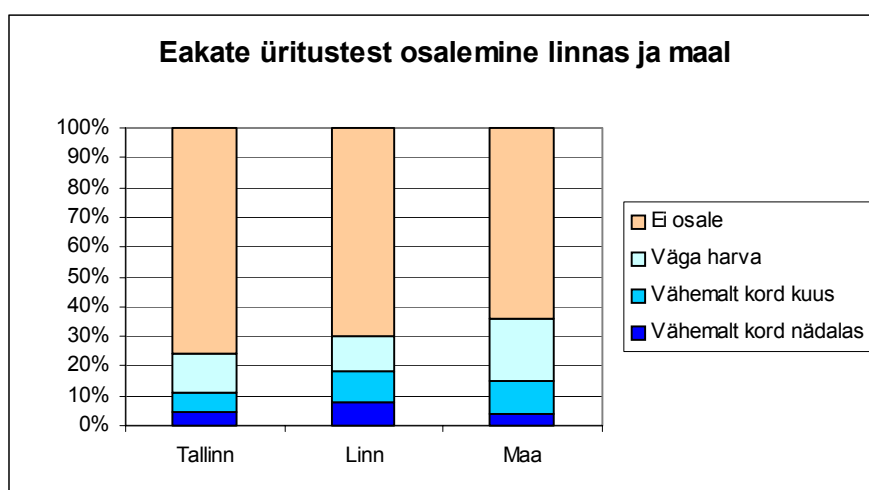

Joonis 1.17. Eakate rahulolu oma koduümbrusega sõltuvalt elukohast

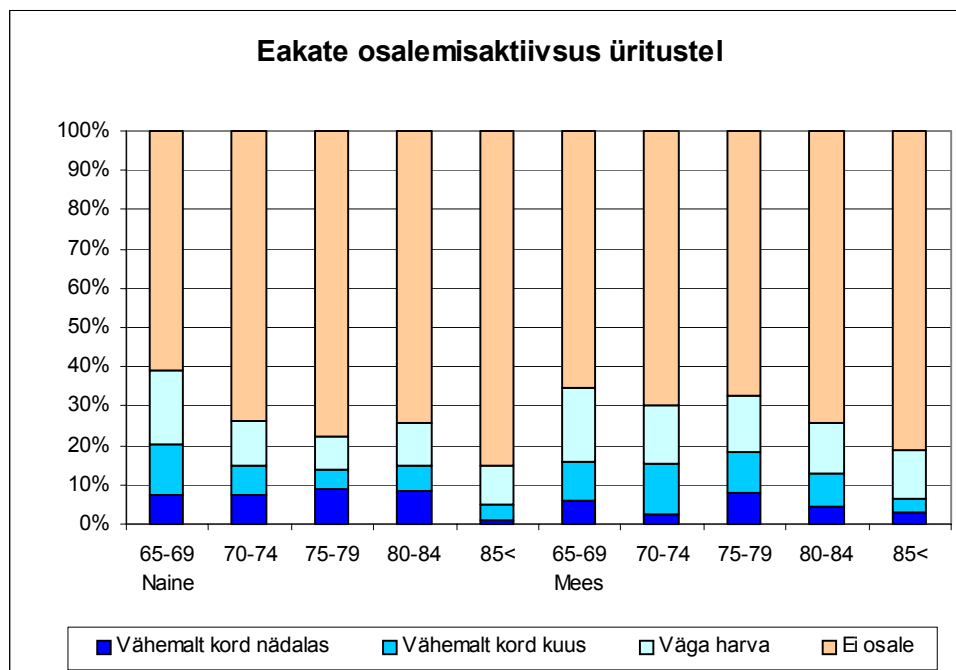
3. Harrastused

KAS OSALETE VÄLJASPOOL KODU KORRALDATAVATEL ÜRITUSTEL (PÄEVAKESKUS, EAKATE ÜRITUSED, KLUBILINE TEGEVUS, SELTSKONDLIKUD KOKKUSAAMISED jmt.)?

Vähemalt kord nädalas	6
Vähemalt kord kuus	9
Väga harva	14
Ei osale	70
Ei oska öelda	1
<i>Kord kuus või sagedamini osaleb</i>	<i>~15%</i>

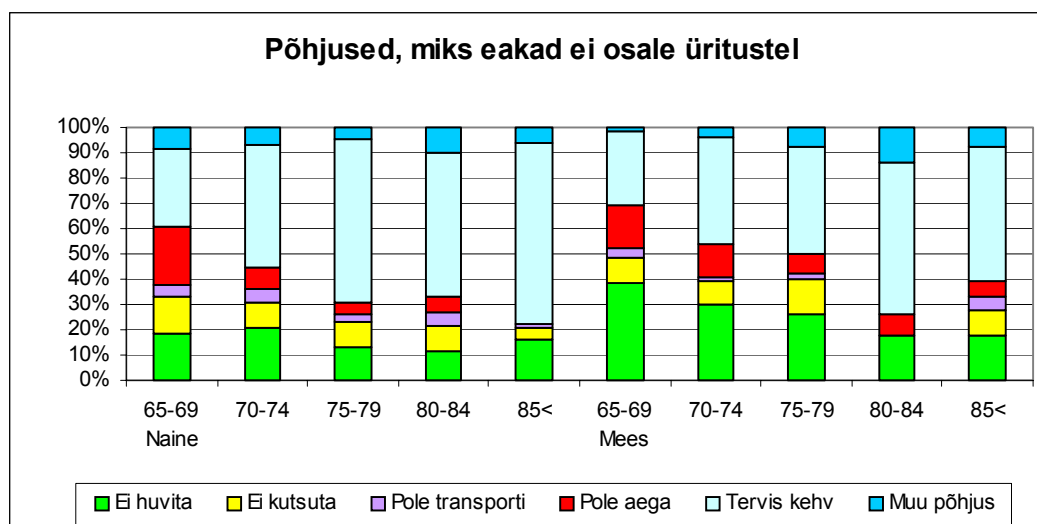
Joonis 1.18. Eakate osalusaktiivsus sõltuvalt elukohast

Joonis 1.19. Eakate osalusaktiivsus üritustel sõltuvalt nende soost ja vanusest

KUI TE EI OSALE, SIIS MIS PÕHJUSEL?

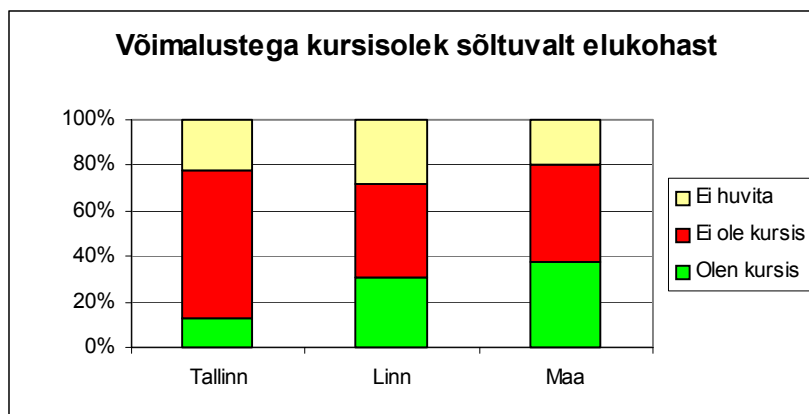
Tervis on liiga kehv	47
Ei huvita	22
Pole aega	11
Keegi pole kutsunud	10
Probleemid transpordiga	4
Muu	6

Joonis 1.20. Üritustel mitteosalemise põhjuste sõltuvus eaka soost ja vanusest

KAS TEATE, MILLISED VÕIMALUSED ON TEIE PIIRKONNAS EAKATELE VABA AJA VEETMISEKS?

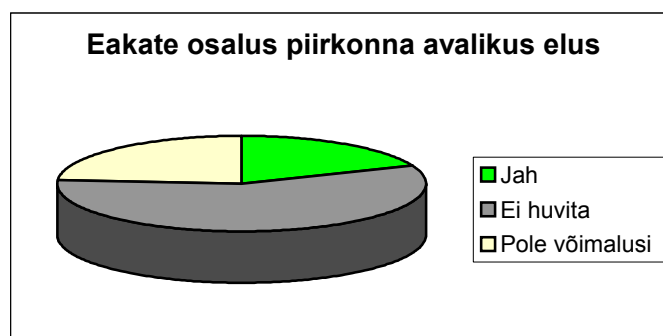
Olen kursis	28
Ei ole kursis	48
Ei huvita	24

Joonis 1.21. Eakate informeeritus üritustest sõltuvalt elukohast

KAS OSALETE KULTUURI-, ÜHISKONNA, KIRIKUELUS?

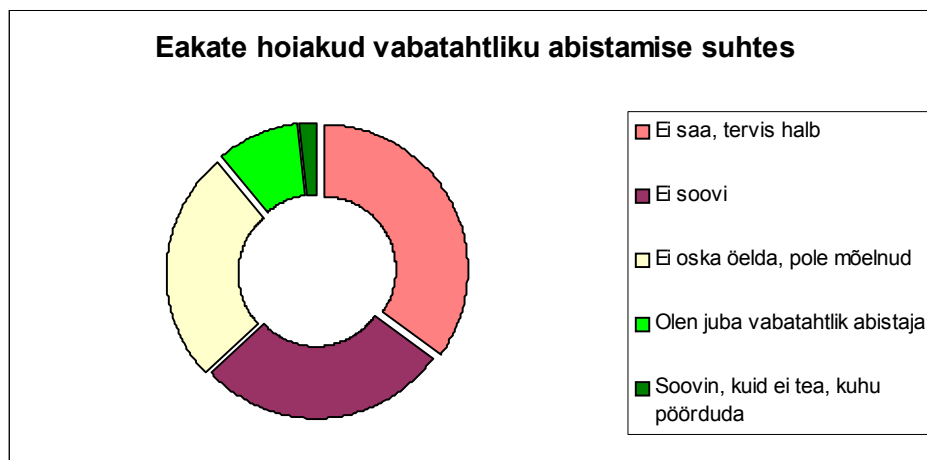
Jah	19
Ei huvita	57
Pole võimalusi	24

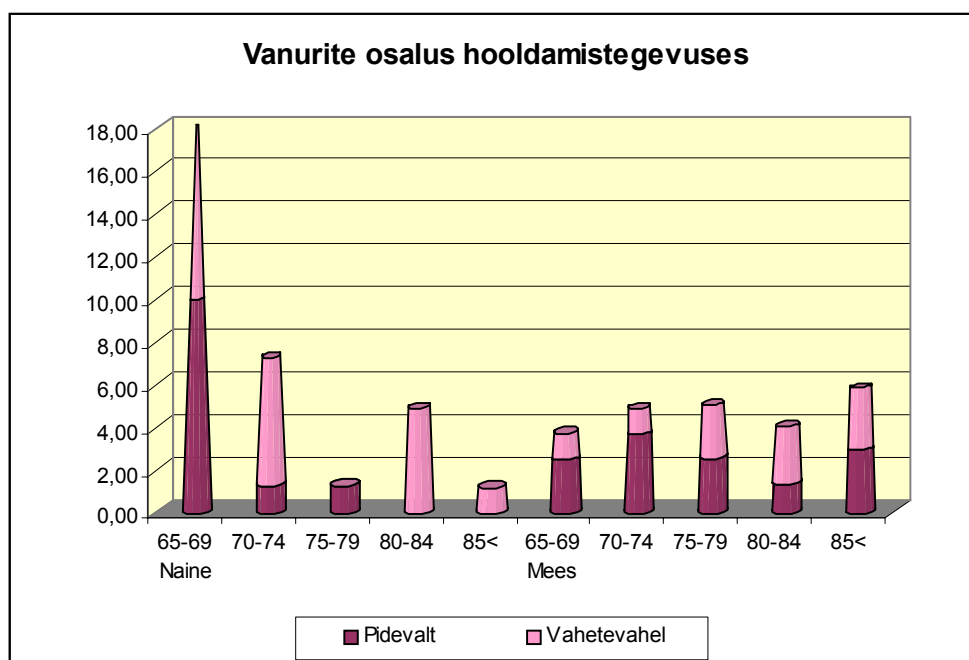
Joonis 1.22. Eakate osalus piirkonna kultuuri- ühiskonna ja kirikuelus

KAS SOOVITE OLLA VABATAHTLIK AITAJA?

Ei saa, tervis halb	35	
Ei soovi	28	
Ei oska öelda, pole mõelnud	26	(N~52 000)
Olen juba vabatahtlik abistaja	9	(N~18 000)
Soovin, kuid ei tea, kuhu pöörduda	2	(N~ 4 800)

Joonis 1.23. Eakate hoiakud vabatahtliku abistamise suhtes

Joonis 1.24. Eakate tegelik osalus hooldamistegevuses

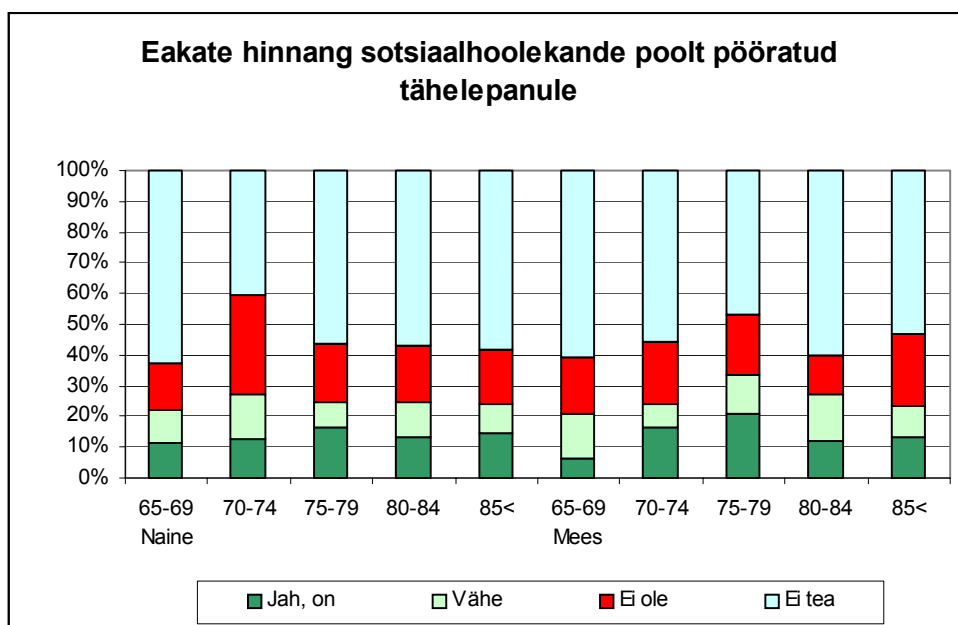
KAS VAATATE VÕIMALUSEL TELEVIISORIT?	jah
KAS KUULATE RAADIOT?	93
KAS LOETE AJALEHTI-AJAKIRJU?	91
KAS LOETE RAAMATUID?	84
KAS TEIL ON KODUS LOOMI (sh. koerad-kassid)?	73
	41
MUUD HARRASTUSED:	
TEEN AIATÖÖD	49
NOKITSEN MAJAPIDAMISES, SUVILAS	47

KÄIN KÜLAS	36
TEEN KÄSITÖÖD	36
JALUTAN PALJU VÄLJAS	33
TEGELEN MUUSIKAGA VÕI KUULAN MUUSIKAT	23
VÕIMLEN	15
KÄIN TEATRI, KINOS	15
SÕIDAN JALGRATTAGA	15
KÄIN UJUMAS	5
OSALEN HUVIALARINGIS	4
KÄIN JAHIL VÕI KALASTAMAS	4
TEGELEN KIRJATÖÖGA	4
MATKAN, REISIN	2
KOLLEKTSIONEERIN	2
ÕPIN	1
TEGELEN KUNSTILOOMINGUGA	1
MUU TEGEVUS	8

4. Hinnang piirkonna sotsiaaltöele

KAS SOTSIAALHOOLEKANDE OSAKOND ON OSUTANUD PIISAVALT TÄHELEPANU EAKATE ELU-OLU PARANDAMISELE?

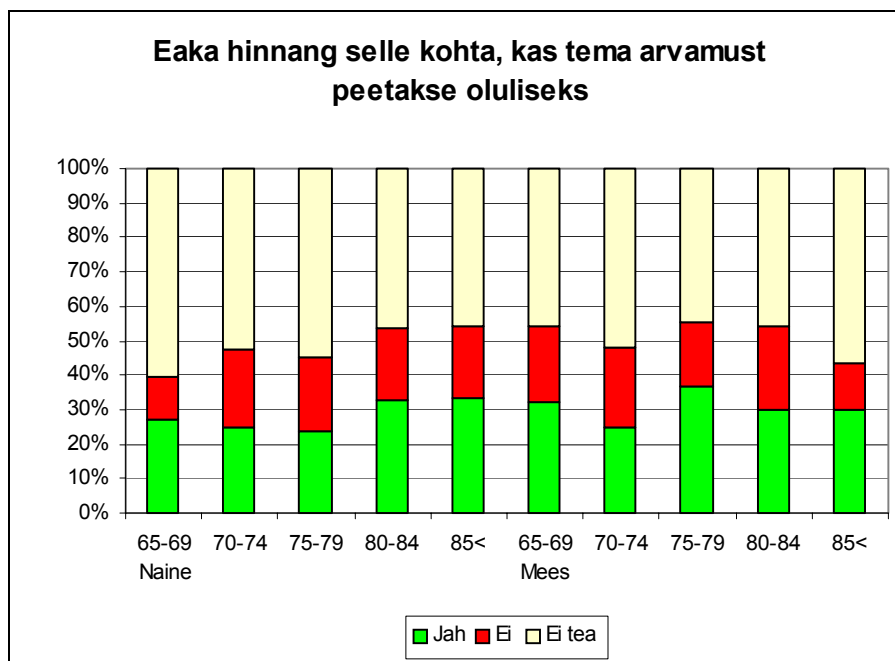
Jah on	13
On, kuid liiga vähe	12
Ei ole	20
Ei oska öelda	55

Joonis 1.25. Eakate hinnang sotsiaalhoolekande poolt pööratud tähelepanule sõltuvalt soost ja vanusest

KAS TUNNETE, ET TEIE ARVAMUST TEID PUUDUTAVATES PROBLEEMIDES PEETAKSE OLULISEKS?

Jah	28
Ei	20
Ei oska öelda	52

Joonis 1.26. Eaka arvamus sellest, kui võrd tema arvamust peetakse oluliseks sõltuvalt soost ja vanusest

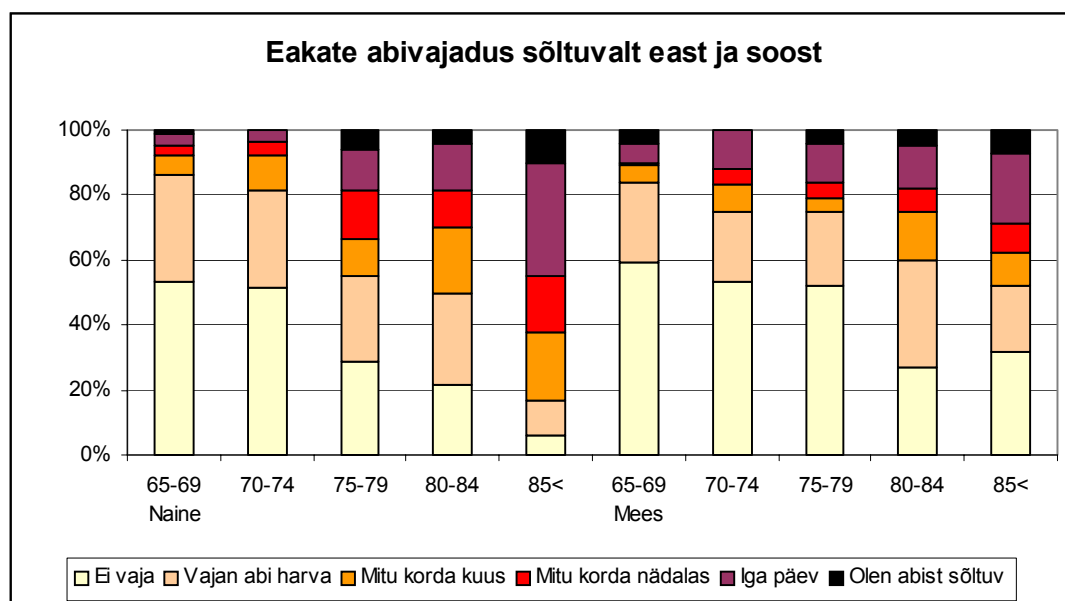
KUST OLETE SAANUD TEAVET SOTSIAALHOOLEKANDE TEENUSTE KOHTA? (lubatud mitu vastust)

Mul ei ole selle kohta infot	35
Lugenud lehtedest, infolehtedest	30
Kuulnud raadiost	25
Kuulnud televiisorist	24
Tuttavatelt	17
Sotsiaaltöötajalt	12
Hooldustöötajalt	3
Muu allikas	3

5. Toimetulek eluga

KAS VAJATE TEISTE ABI IGAPÄEVAELUGA TOIMETULEKUL?

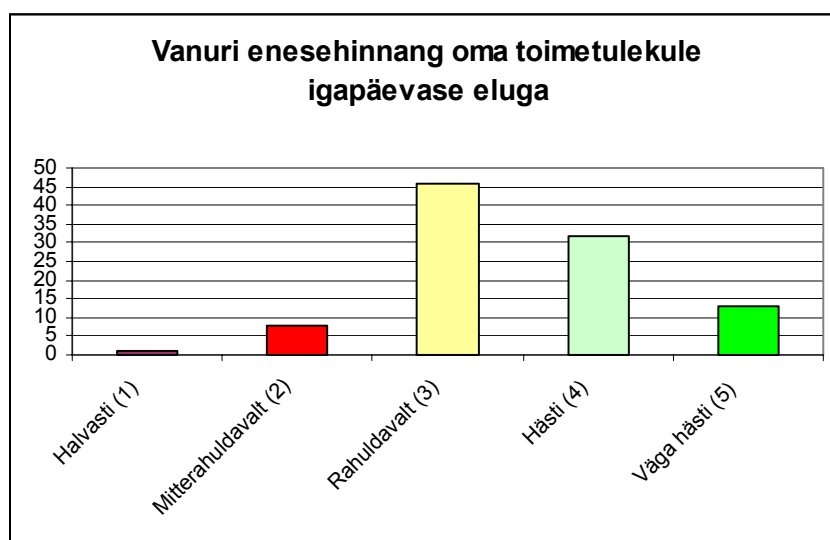
	Kõik eakad	65-84	85+
Ei vaja	43	46	12
Vajan abi väga harva	28	29	13
Mitu korda kuus	10	9	18
Mitu korda nädalas	6 (N~13 500)	6	15
Iga päev	10 (N~20 300)	8	32
Olen sõltuv teiste abist	3 (N~ 6 100)	2	10

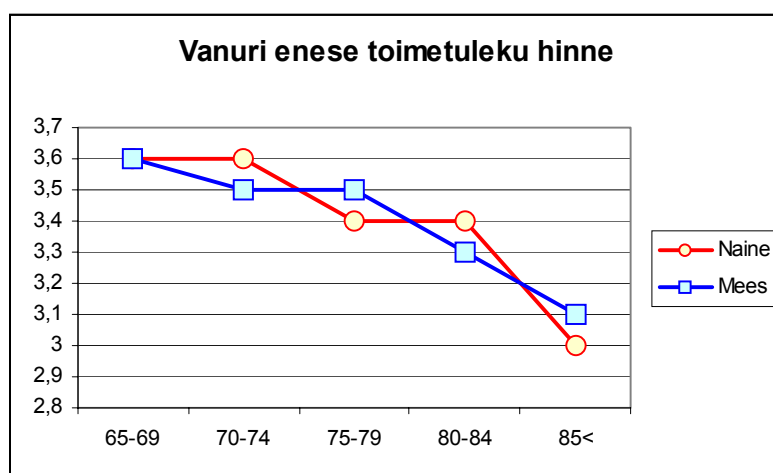
Joonis 1.27. Eaka abivajadus sõltuvalt tema soost ja vanusest

KUIDAS HINDATE TOIMETULEKUT OMA IGAPÄEVAELUGA 5-PALLILISEL SKAALAL?

“1” - 1% “2” - 8% “3” - 46% “4” - 32% “5” - 13%, keskmine: 3,4 ± 0,9.

Joonis 1.28. Vanuri enesehinnang oma toimetulekule

Joonis 1.29. Vanuri toimetuleku sõltuvus soost ja vanusest

KELLE POOLE PÕÖRDUTE ABI SAAMISEKS? (lubatud mitu vastust)

Lapsed	31
Perearst	25
Abikaasa	16
Naaber	12
Lapselaps(ed)	10
Pereõde	9
Teiste sugulaste	6
Tuttavate	6
Sotsiaaltöötaja	5
Sõbra	5
Ei pöördu ise, kuid mind abistatakse	3
Ei ole kellegi poole pöörduda, mind ei abistata	0,3 (N~709)

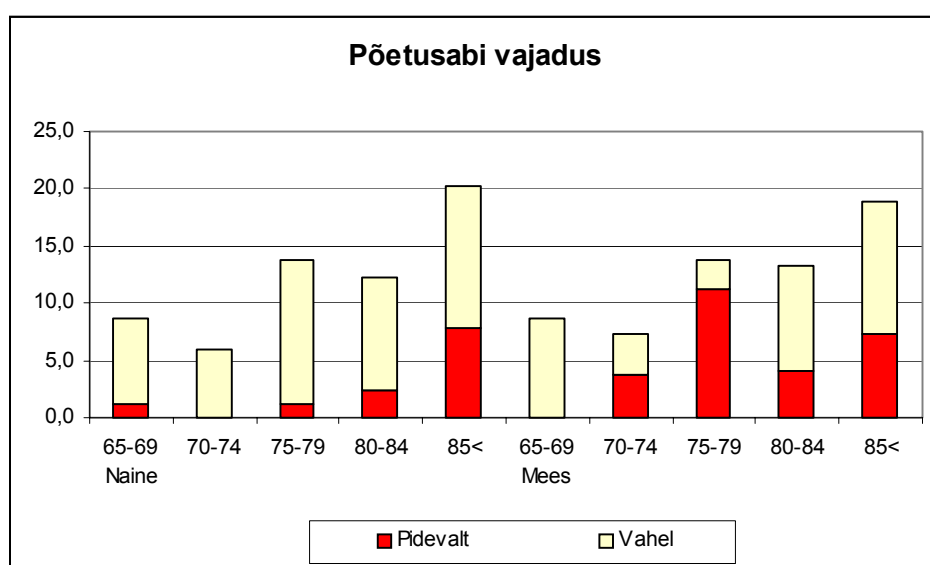
KAS VAJATE ABI JÄRGMISTE TOIMINGUTE OSAS

	Kõik eakad, sh	65–84a.	85+a.
Sisseostude tegemisel	26	22	62
Pesupesemisel	25	21	61
Kodutöodes	23	20	57
Transpordivahendiga liikumisel	19	16	54
Majapidamismasinade kasutamisel	16	13	45
Rahaga arvestamisel	13	12	35
Vannis, saunas või duši all käimisel	13	10	40
Toidu valmistamisel	13	10	38
Treppidest liikumisel	12	9	35
Õues liikumisel	10	8	32
Ravimite võtmisel või muudel raviprotseduuridel	9	7	27
Lugemisel, kirjutamisel	9	7	29
Telefoni kasutamisel	6	4	23
Riietumisel	5	4	13

Vanur

	Kõik eakad, sh	65–84a.	85+a.
Igapäevasel pesemisel	5	4	13
Toas liikumisel	3	2	10
Voodist tõusmisel ja sinna minekul	3	2	9
Käimla kasutamisel	3	3	6
Söömisel	2	2	7

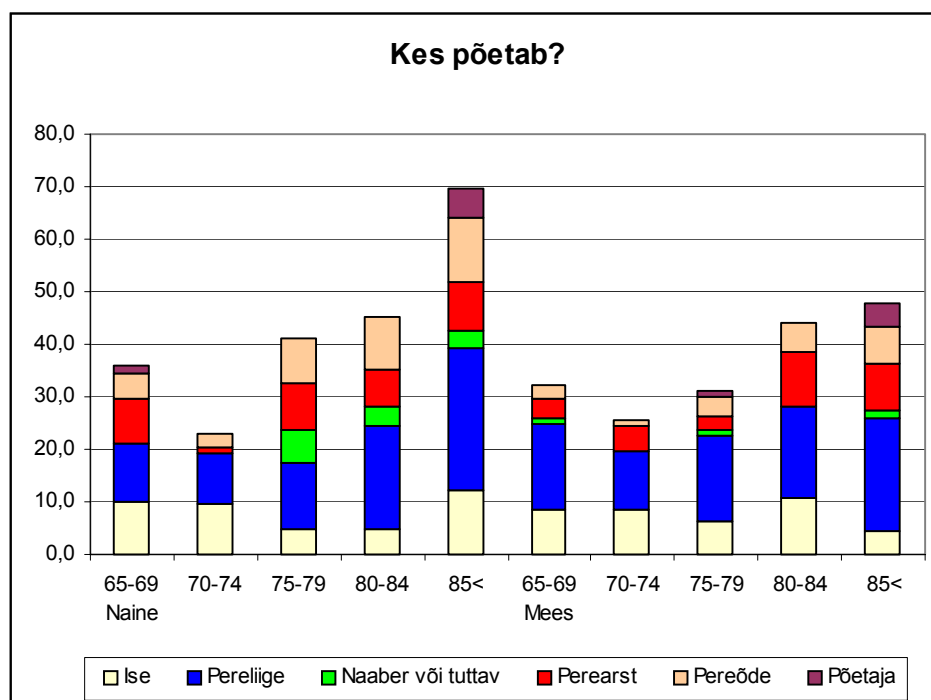
KAS VAJATE KODUS PÕETUSABI?	Kõik eakad	65-84	85+
Jah, pidevalt	5 (N~ 5 000)	4	10
Vahete-vahel	16 (N~16 600)	16	16
Ei	79	80	74

Joonis 1.29. Koduse põetusabi vajadus sõltuvalt eaka soost ja vanusest

KES TEILE PÕETUSABI OSUTAB? (vastasid ainult need, kes vajasid põetusabi, võis anda mitu vastust)

Pereliige	14
Teen seda ise	9
Perearst	6
Pereõde	5
Naaber	1
Põetustöötaja	1
Tuttav	0,5
Palgatud põetaja	0,2

Joonis 1.30. Kodust põetusabi osutav isik erineva soo ja vanusega eakate puhul

KAS OLETE ISE VABATAHTLIK HOOLDAJA?

Jah, pidevalt	3,5 (N~7100)
Vahete-vahel	4,5 (N~8300)
Ei	92

KUI TE ENAM ISESEISVALT TOIME EI TULE, SIIS KUIDAS KAVATSETE LAHENDADA OLUKORRA?

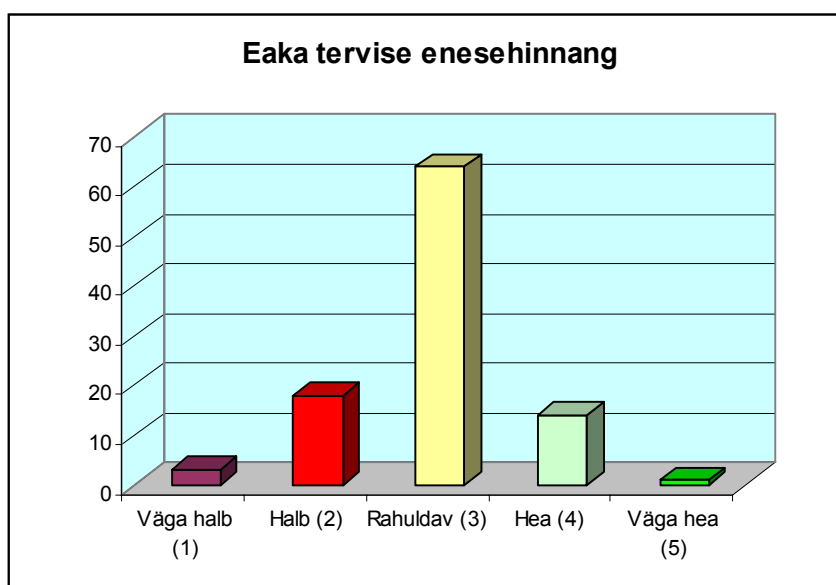
Ei ole sellele mõelnud	54
Lähen kellegi juurde elama	18
Kutsun kellegi enda juurde elama	6
Püüan saada koha hooldekodusse	6
Püüan saada koha eakate majas	4
Palkan hooldaja	2
Midagi muud	10

6. Eluviisid ja arvamus oma tervise kohta

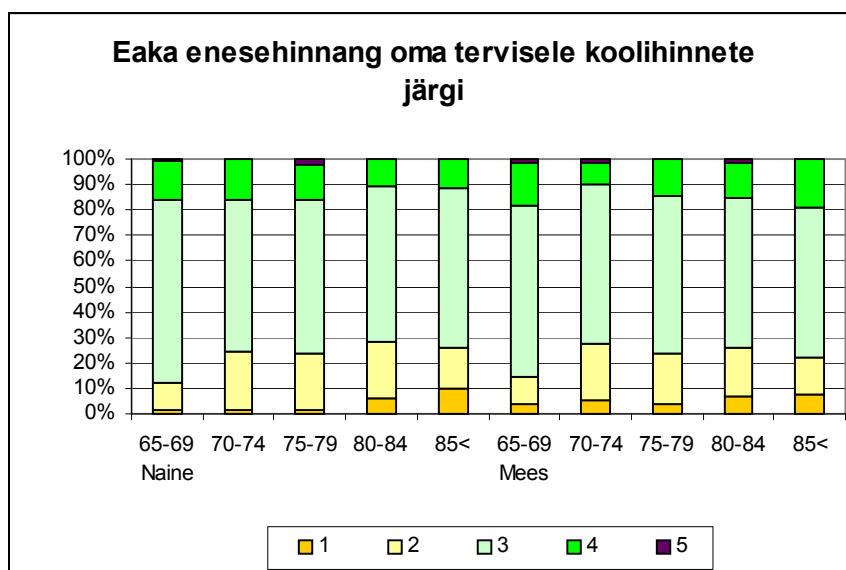
	Mehed	Naised	65-84a.	85+a.
SUITSETAJAID	23	3,5	11	1
ALKOHOLI > 1 KORRA NÄD.	11	2	5	2

HINNAKE OMA TERVIST 5 PALLI SKAALAS

“1” – 3% “2” – 18% “3” – 64% “4” – 14% “5” – 1%, keskmine $2,9 \pm 0,7$.

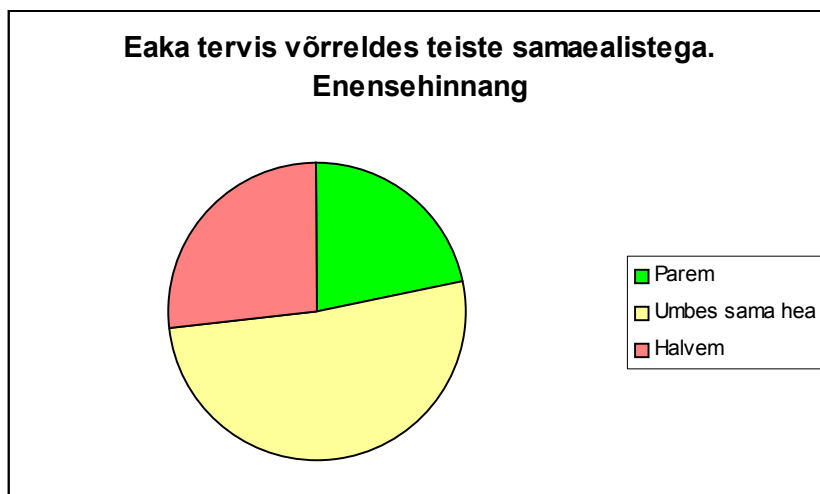
Joonis 1.31. Eaka tervise enesehinnang

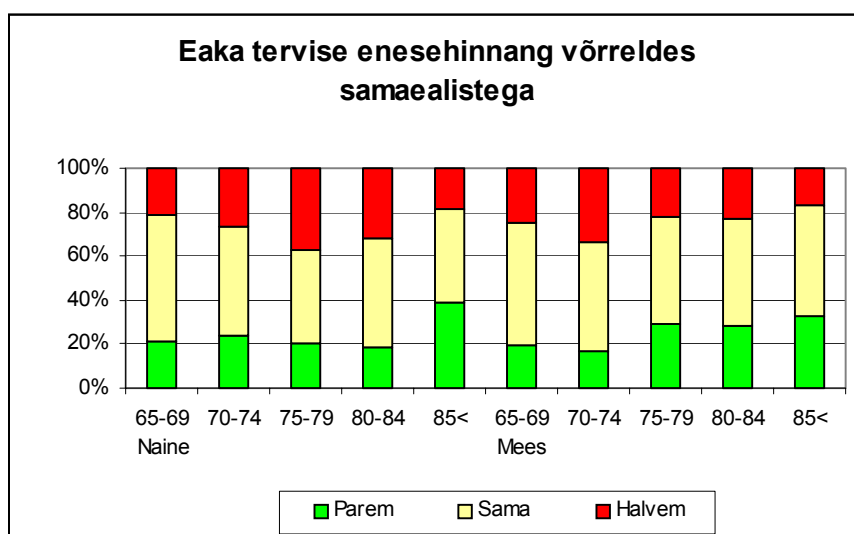
Joonis 1.31. Eaka tervise enesehinnangu sõltuvus soost ja vanusest

KUI VÕRDLETE OMA TERVIST TEISTE OMAEALISTEGA, SIIS TEIE TERVIS ON

Parem	22
Umbes sama hea	51
Halvem	27

Joonis 1.32. Eaka tervise hinnang võrreldes samaealistega

Joonis 1.33. Eaka tervise võrdleva hinnangu sõltuvus soost ja vanusest

KAS TEIE TERVIS ON VIIMASE AASTA JOOKSUL

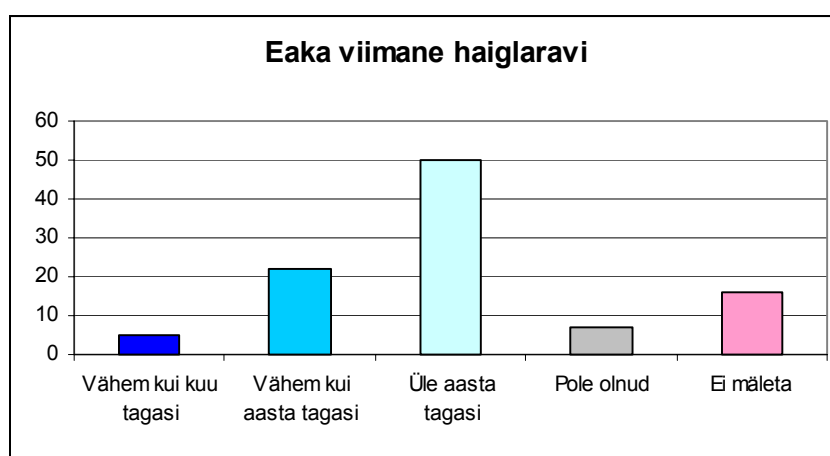
Paranenud	5
Püsinud samal tasemel	52
Halvenenud	43

MILLISE ARVATE OLEVAT OMA TERVISE ÜHE AASTA PÄRAST?

Parem	4
Peaaegu sama	63
Halvem	33

MILLAL OLITE VIIMATI HAIGLARAVIL?

Vähem kui kuu tagasi	5
Vähem kui aasta tagasi	22
Üle aasta tagasi	50
Pole olnud	7
Ei mäleta	16

Joonis 1.34. Eaka viimase haiglaravi aja jaotus (protsentides)

7. Kaebused, haigused

KAS TEIL ON VIIMASE KAHE NÄDALA JOOKSUL OLNUD?

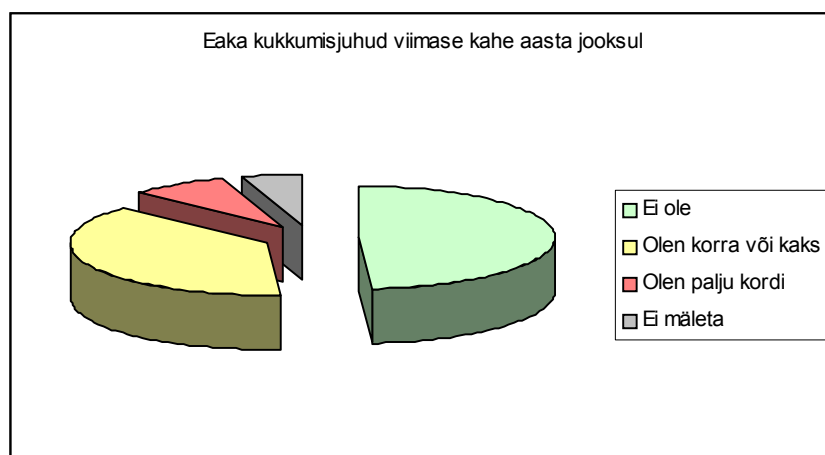
	Jah
Valu seljas, mis takistab toiminguid	51
Peeringlus, mis takistab toiminguid	48
Säärelihase valu kõndimisel	46
Valu vasakul pool rinnus	38
Peavalu, mis takistab toiminguid	36
Pigistustunne rinnus	36
Kõhuvalu	26
Isumuutus	24

KAS TEIE KAAL ON MUUTUNUD VIIMASE VIIIE AASTA JOOKSUL?

Ei ole	52
Kaal on tõusnud	25
Kaal on langenud	23

KAS TE OLETE VIIMASE KAHE AASTA JOOKSUL KUKKUNUD?

Ei ole	49
Olen korra või kaks	38
Olen palju kordi	8
Ei mäleta	5

Joonis 1.35. Eaka kukkumisjuhud viimase kahe aasta jooksul

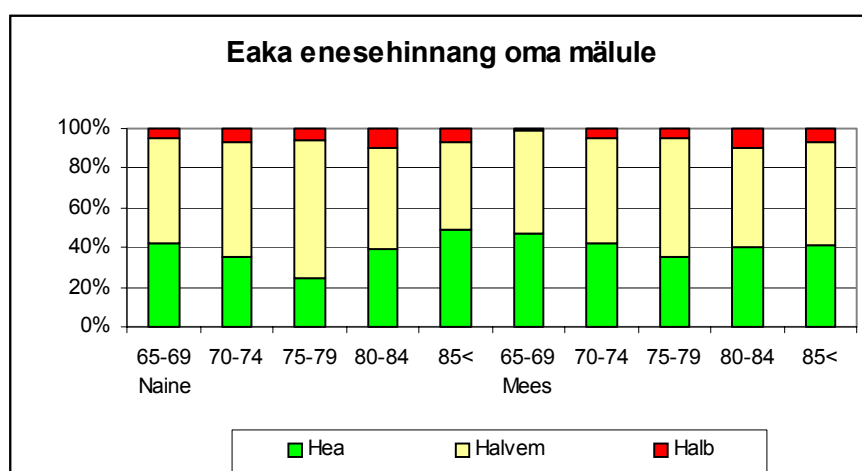
KUI OLETE KUKKUNUD, KAS OLETE END VIGASTANUD?

(vastasid need, kes olid kukkunud)

Jah	48
Ei	47
Ei mäleta	5

KAS TEIL ESINEB KUSEPIDAMATUST?

Esineb siis, kui köhin, aevastan, naeran või tõstan raskeid asju	28
Esineb siis, kui ei saa kohe tualetti	26
Tilgub pidevalt	2

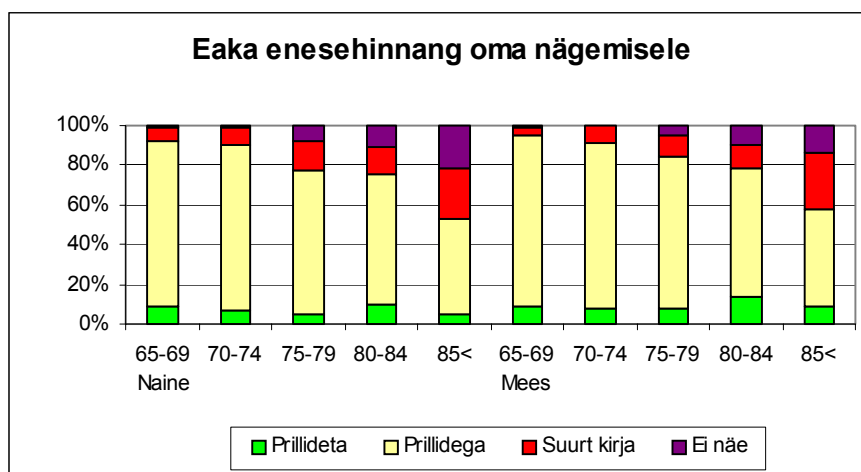
Joonis 1.36. Eaka hinnang oma mälule sõltuvalt soo-vanuserühmast

KUIDAS HINDATE OMA MÄLU?

Vanuse kohta hea	39
Halvenenud	55
Eriti halb	6

KAS TE NÄETE LUGEDA?

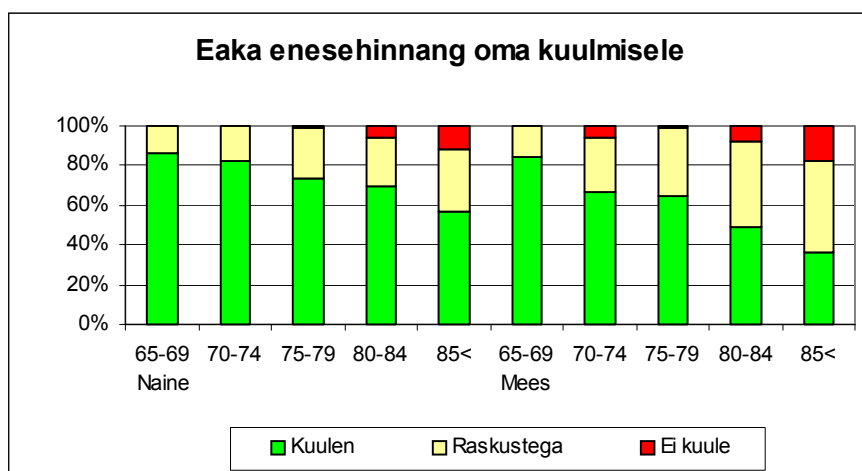
Jah, ilma prillideta	8
Prillidega pole probleeme	78
Ainult suurt kirja	10
Ei näe	4

Joonis 1.37. Eaka enesehinnang oma nägemisele sõltuvalt soost ja vanusest

KAS TE KUULETE TAVALIST KÕNET

Jah	76
On raskusi	22
Ei kuule	2

Joonis 1.38. Eaka enesehinnang oma kuulmisele

KAS TE KASUTATE KUULMISAPARAATI?

Jah 4
(mul on sellega probleeme 1,4)

KAS TEIL ON KUNAGI DIAGNOOSITUD?

<i>Haigus</i>	jah (%)
Liigesehaigus	63
Kõrge vererõhk	61
Südame isheemiatõbi	46
Südamepuudulikkus	40
Südame rütmihäired	39
Ajuvereringe häired	37
Krooniline neeru-või kuseteede haigus	22
Vere kõrge kolesteroolisisaldus	20
Madal vererõhk	17
Suhkurtõbi	16
Krooniline kopsuhaigus	13
Muu närvisüsteemi häire	12
Luuhõrenemine	11
Kilpnäärme haigus	11
Mao või 12-sõrmiksoole haavand	11
Südameinfarkt	11
Muu krooniline sooltehaigus	10
Pahaloomuline kasvaja	8
Kopsuastma	6
Halvatus	6
Psüühikahäire või -haigus	5
Kopsuemfüseem	4
Mingi muu krooniline haigus	24

8. Ravimite tarvitamine

KAS TE KASUTATE PIDEVALT?

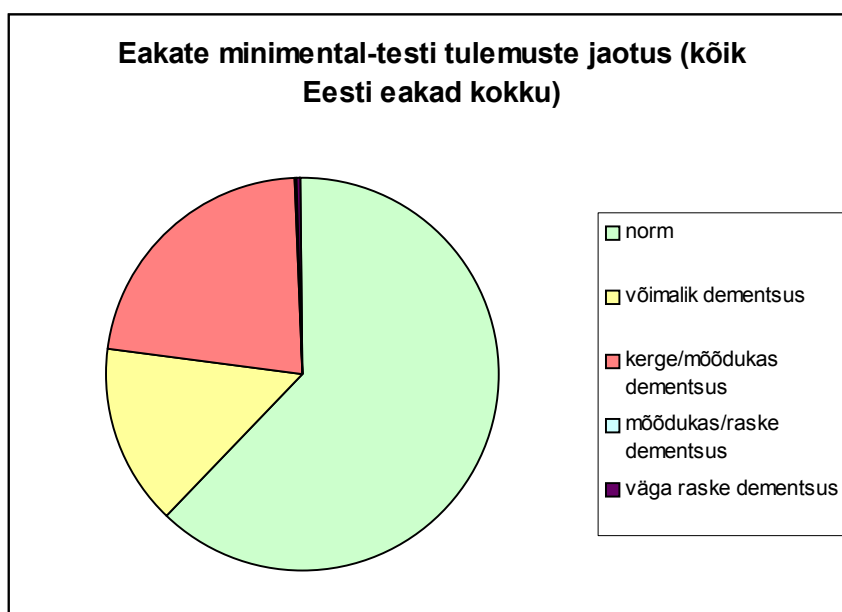
	jah (%)
Vererõhku alandavad ravimid	49
Aspiriin	39
Liigese ravimid	26
Digoksiin või tselaniid	21
Valuvaigistid	21
Unerohi	13
Suhkurtõve ravimid	11
[sealhulgas insuliini	3]
Kõhulahtisti	8
Antidepressandid	5
Muud psühhiaatrilised ravimid	5
Parkinsoni tõve ravimid	2

Keskmiselt tarvitavad Eesti eakad 2,1 erinevat ravimit päevas.

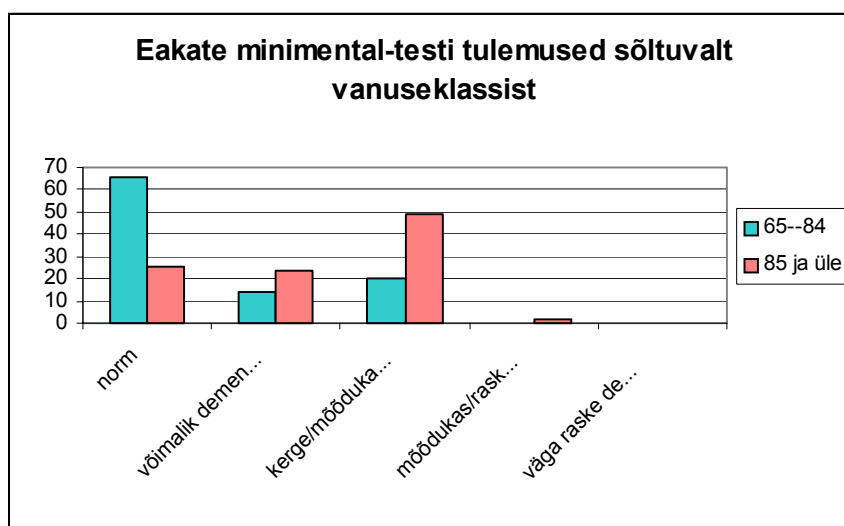
9. Kognitiivne ja emotsionaalne seisund

MINIMENTAL TEST (n=750)

Punkte	Kõik eakad, sh	65-84a.	85+ a.
27-30 (norm)	62	65,5	25
25-26 (võimalik dementsus)	15	14	24
10-24 (kerge/mõõdukas dementsus)	22,5	20	49
6-9 (mõõdukas/raske dementsus)	0,3 (N~700)	0,1	2
0-5 (väga raske dementsus)	0,2 (N~600)	0,4	0

Joonis 1.39. Minimental-testi tulemuste jaotus kõigi eakate puhul kokku

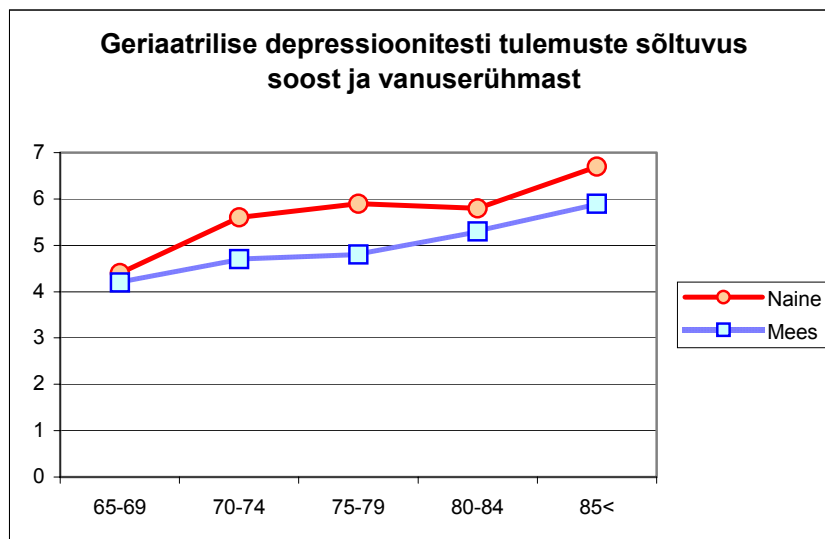
Joonis 1.40. Minimental testi tulemuste jaotus vanuseklassides (nooremad ja ülivanad eakad)

MINIMENTAL TESTI KESKMISED TULEMUSED VANUSERÜHMADE KAUPA

Vanuserühm	Punkte keskmiselt
65-69	27,7
70-74	26,7
75-79	25,9
80-84	25,2
85+	22,9

GERIAATRILINE DEPRESSIOONISKAALA lühivariant (n=757)

Punkte	Kõik eakad	65-84a.	85+a.
0-5 (norm)	60	61	47
>5	40	39	53

Joonis 1.41. Geriaatrilise depressioonitesti tulemuste sõltuvus soost ja vanusest

GERIAATRILINE DEPRESSIOONISKAALA lühivariant – TULEMUSED VANUSERÜHMADE KAUPA

Vanuserühm	Punkte keskmiselt
65-69	4,3
70-74	5,3
75-79	5,6
80-84	5,7
85+	6,5

II. PEREARSTI TÖÖ EAKATE PATSIENTIDEGA

Perearstide valimi moodustas 200 pere- või jaoskonnaarsti, so 40% kõigist Eestis töötavatest perearstidest. Perearstid valiti perearstide loetelust juhuslike arvude generaatori abil, kusjuures maakonniti oli perearstide arv võrdeline vastavast maakonnas elavate vanurite arvuga. Küsimustikule vastas 163 arsti (81,5%).

1. Arsti põhiandmed

Perearsti keskmine vanus: 43,6 a.

Vastanute seas oli naisi 91%, mehi 9%.

Oma praksise piirkonnas elab 73%, väljaspool 28%.

Arstina töötamise keskmine staaž 18,0 a.

Staaž käesoleval töökohal 11,2 a.

Kvalifikatsioon:

- perearst 59%,
- üldarst 14%,
- sisearst 6%,
- pediaater 3%,
- muu arst 18%.

Neist, kellel ei ole perearsti kvalifikatsiooni, 84% õpib seda.

Eesti keele valdamise tase:

- täielikult 83%,
- erialaselt 10%,
- on raskusi 6%,
- ei valda 1%.

Vene keele valdamise tase:

- täielikult 64%,
- erialaselt 27%,
- on raskusi 9%.

2. Nimistu ja töö struktuur

Perearsti nimistus on keskmiselt 1902. Isikute arv nimistus sõltub praksise kohast, see on:

- Linnas 2105
- Maal 1462

Nimistus on keskmiselt 351 eakat, seega on eakaid 18 % nimistus olevatest patsientidest. Eakaid voodihaigeid on nimistus 12, seega 3,4% nimistus olevatest eakatest, keskmiselt.

- Linnas 13
- Maal 9

Perearsti regulaarseid koduviisiite vajab keskmiselt 33 eakat, seega 9% nimistus olevatest eakatest.

Linnas 39 Maal 18

Transpordiprobleemide tõttu ei tule vastuvõtule 24 eakat, s.o. 7 % eakatest.

Linnas 26 Maal 22

Koduviisiitide osakaal arsti töömahus on 17%.

Linnas 18% Maal 16%

Nimistus on 71 vaegurlusega patsienti.

Linnas 67 Maal 81

Üle 65-aastaste osakaal koduviisiitide kogumahus on 43 %.

Linnas 47% Maal 36%

Üle 65-aastaste külastused moodustavad 39% kõigist külastustest.

Linnas 41% Maal 35%

3. Eakate probleemid

MILLISED ON TEIE HINNANGUL KÕIGE OLULISEMAD PROBLEEMID EAKATE INIMESTE TERVISE JA HEAOLU SEISUKOHALT?

	Paljudele oluline (%)
Madal sissetulek, majandusprobleemid	90
Kroonilised kehalised haigused	89
Isolatsioon, üksildus	49
Toimetulekuraskused igapäevaeluga, olmeprobleemid	33
Depressioon	24
Keskusest ja arstibist kaugel elamine	9
Kognitiivsed (mälu ja mõtlemise) häired	8
Halvad elamistingimused	8
Psüühikahäired (v.a. dementsus ja depressioon)	4
Alkoholism	4

MILLISTE PROBLEEMIDEGA EAKAD PATSIENDID TEIE POOLE PÖÖRDUVAD?

	Tihti (%)
Kõrge vererõhk	100
Südamehaigused	98
Liigesahaigused	98
Unehäired	82
Ajuvereringehäired	81
Üksildus, sotsiaalsed probleemid	45
Suhkurtõbi	37
Viirusnakkused	30
Seedetrakti haigused	26
Nägemisprobleemid	23
Kopsuhaigused	21
Kuulmisprobleemid	19
Infektsioonid v.a. viirusinfektsioonid	16
Nahaprobleemid	12
Eesnäärme probleemid	12

Kukkumised ja muud olmetraumad	10
Psüühikaprobleemid	9
Inkontinents	8
Pahaloomulised kasvaja	6
Ravimite kõrvaltoimed	4
Kilpnäärme haigused	2
Alkoholiprobleemid	0,6
Seksuaalsuse probleemid	0

MILLISED TERVISEPROBLEEMID PÕHJUSTAVAD TEIE ARVATES EAKATEL KÕIGE ROHKEM TOIMETULEKURASKUSI?

	Tihti (%)
Liigesehaigused	96
Südame-veresoonkonna haigused	82
Tasakaaluhäired	66
Üldine nõrkus, jõuetus	51
Närvisüsteemi haigused	42
Nägemispuuded	35
Psüühikaprobleemid	27
Kuulmispuuded	14
Kopsuhaigused	7
Alkoholiprobleemid	3
Ravimite kõrvaltoimed	2

KAS TEIL ON LISAPROBLEEME EAKA PATSIENDI RAVIMISEL VÕRRELDES NOOREMATEGA?

	Tihti (%)
Suurem ajakulu	76
Raske korraldada kodust põetust	61
Sotsiaalse toetuse puudumine	59
Raskused haiglas suunamisel	38
Palju haigusi, raske diagnoosida	37
Patsiendi madal motivatsioon	25
Raskused konsultatsioonile saatmisel	24
Rohkem ravimite kõrvaltoimeid	13
Suhtlemisraskused	4

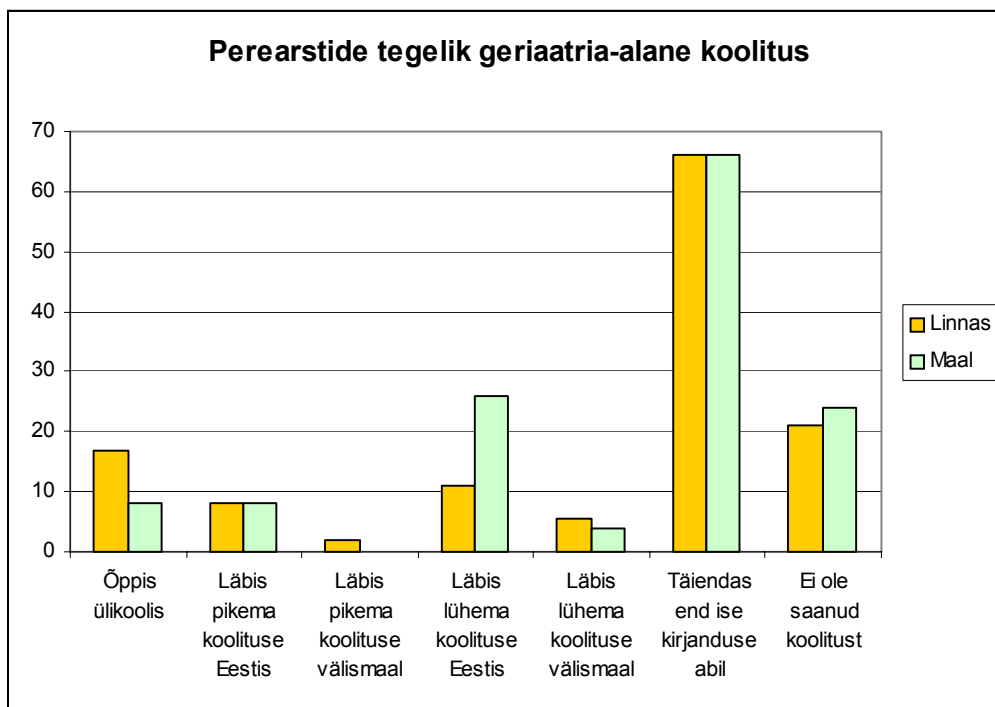
KAS MÕNED TEIE EAKATEST PATSIENTIDEST VAJAVAD JA KASUTAVAD TAASTUSRAVI TEENUSEID?

	Vajavad ja kasutavad (%)	Vajaksid, pole kättesaadav (%)	Vajaksid, teenust pole (%)	Teenust pole vaja (%)
Üldhaiglas	51	17	17	15
Haigla taastusravi osakonnas	47	30	21	2
Pikaravihaiglas	48	30	21	1
Sanatooriumis	37,5	57	5	0,5
Ambulatoorselt	57	17	18	8
Kodust taastusravi	16	25	55	4

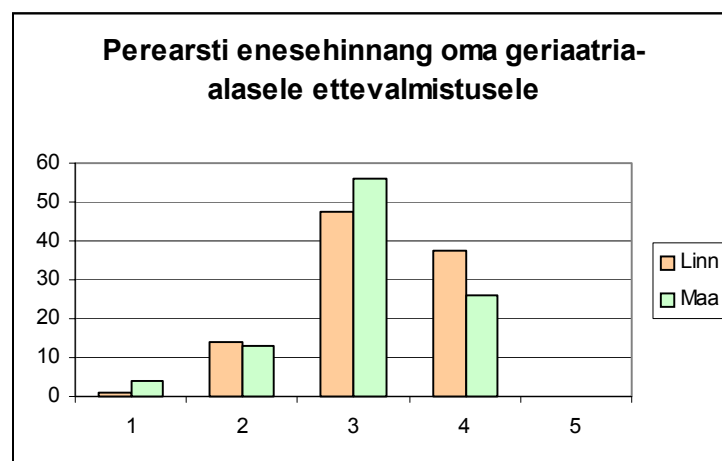
4. Perearsti geriaatria alane koolitus

KAS OLETE SAANUD GERIAATRIA-ALAST KOOLITUST? (võis anda mitu vastust)

	%
Olen täiendanud end ise erialase kirjanduse abil	66
Olen läbinud lühema koolituskursuse	33
Õppisin geriaatriat ülikoolis	15
Olen läbinud pikema koolituskursuse	15
Ei ole saanud mingit ettevalmistust	22

Joonis 2.1. Perearsti geriaatria-alane koolitus

Joonis 2.2. Perearsti geriaatria-alaste teadmiste hinnangu jaotus

HINNAKE ENDA GERIAATRIA-ALAST ETTEVALMISTUST 5-PALLISEL SKAALAL (sarnaselt koolihinnetega):

“1” – 2% “2” – 14% “3” – 50% “4” – 34% “5” – 0%, keskmine 3,2

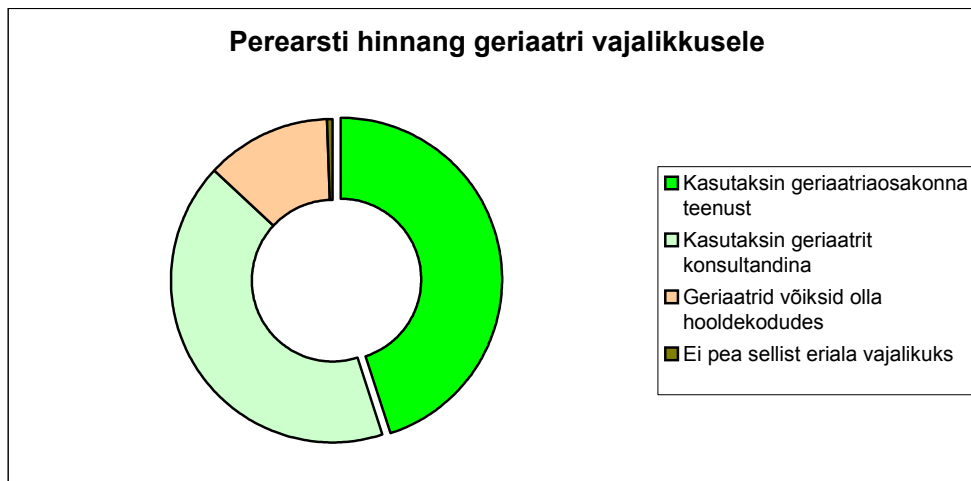
KAS VAJAKSITE TÄIENDAVAT GERIAATRIA-ALAST ETTEVALMISTUST? (võis anda mitu vastust)

	%
Sooviksin läbida lühemaid koolituskursusi	63
Sooviksin end ise täiendada erialase kirjanduse alal	41
Sooviksin õppida geriaatriat perearsti spetsialiseerumiskursustel	26
Sooviksin läbida pikema täiendustsükli	21
Sooviksin õppida geriaatriks residentuuris	0,5
Ei vaja täiendavat ettevalmistust	2,5

KUIDAS HINDATE GERIAATRI KUI VANURITE ERIARSTI VAJADUST EESTIS?

	%
Geriaatri eriala oleks väga vajalik, kasutaksin meelsasti statsionaarsete geriaatria osakondade teenuseid	45
Kasutaksin geriaatrit vajadusel konsultandina (analoogselt pediatriga)	42
Geriaatrid võiksid olla peamiselt hooldekodude ja pikaravihaiaglate jaoks, perearstina ei kasutaks tema teenuseid	12,5
Ei pea sellist eriala vajalikuks, perearstina ei kasutaks tema teenuseid	0,5

Joonis 2.3. Perearsti hinnang geriaatri vajalikkusele

MILLISES OSAS TUNNETE VAJAKAJÄÄMISI ENDA TEADMISTES TÖÖS EAKATEGA?

	Väga oluliselt	Mõnevõrra
	%	%
Juriidilised probleemid (s.h. pärimisõigus)	74	24
Sotsiaalabi küsimused, s.h. hoolekande seadusandlus	54	40
Vanuri nõustamine	34	54
Abivahendid	26	58

Vanurite psüühikahäired	21	70
Vanurite tervisedendus	21	51
Töö vanuri perega	19	65
Vanurite põetusprobleemid	18	64
Farmakoteraapia iseärasused vanuritel	14	65
Normaalse vananemisega kaasnevad psühholoogilised muutused	14	63
Funktsionaalse seisundi hindamine	9	58
Vanurite haiguste iseärasused	8	74
Normaalse vananemisega kaasnevad kehalised muutused	7	58
Põetusvajaduse hindamine	7	44
Hooldusvajaduse hindamine	6	45

KAS PEATE VAJALIKUKS EAKATELE PATSIENTIDELE JA NENDE PERELIIKMETELE SUUNATUD KIRJANDUST

	Jah, kindlasti Võib-olla Pole vaja		
	%	%	%
Info sotsiaalteenustest	87	12,5	0,5
Sagedasemad terviseprobleemid vanemas eas	87	12	1
Normaalne vananemine	86,5	13	0,5
Tervislikud eluviisid vanas eas	85	15	0
Toimetulek psüühikahäirega vanuriga	75,5	24	0,5
Eaka hooldusprobleemid	75	23	2
Abivahendite kasutamine	75	24	1
Traumade ja õnnetuste vältimine	72	26	2
Vanaea psühholoogia	71	27	3
Igapäevane toimetulek	70	26	4
Suhtlemine eaka inimesega	62	36	2
Loodusravi	56	42	2

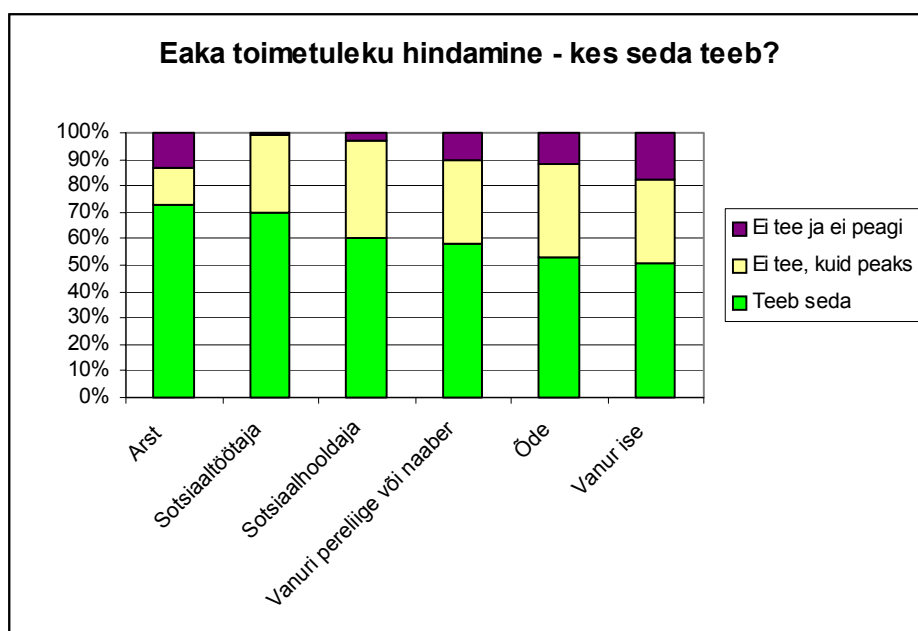
KAS PEATE VAJALIKUKS VANURIT HOOLDAVA PERE NÕUSTAMIST VANURI HOOLDAMISE ALAL?

	Jah, kindlasti Võib-olla Pole vaja		
	%	%	%
Voodihaige hooldamine	95	5	0
Suhtlemine dementsse ja depressioonis vanuriga	91	9	0
Abivahendite kasutamine	82	17,5	0,5
Sotsiaalhoolduse võimalused	81,5	18	0,5
Vanuri haigused	81	18,5	0,5
Kodune taastusravi	79	20	1
Psühholoogilised muutused normaalse vananemise korral	77	19	4
Hooldaja läbipõlemine ja selle vältimine	76	21	3
Keha muutused normaalse vananemise korral	58	35	7
Loodusravi	47	50	3

6. Perearsti hinnang koostöövõrgustikule

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE TOIMETULEKUT IGA-PÄEVAELUGA?

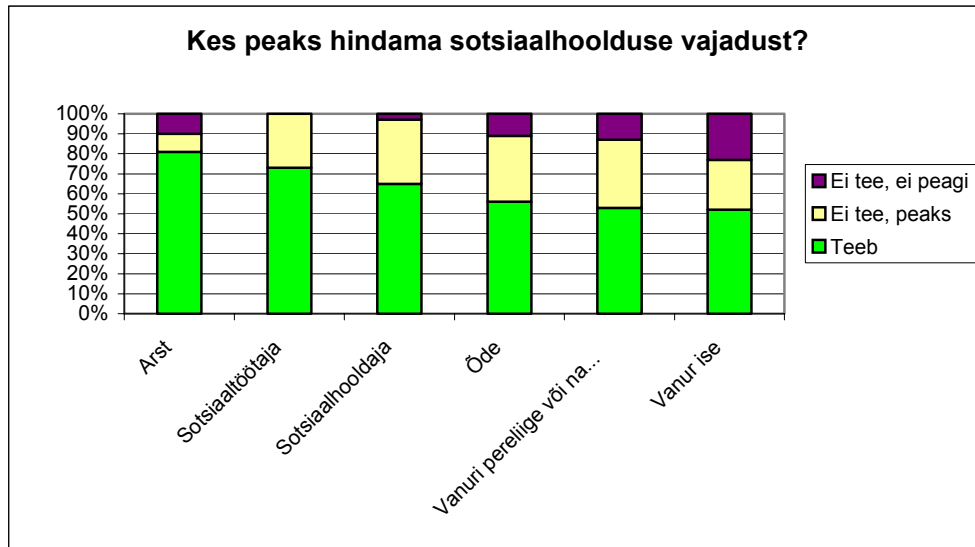
	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Arst	73	14	13
Sotsiaaltöötaja	69,5	30	0,5
Sotsiaalhooldaja	60	37	3
Vanuri pereliige või naaber	58	32	10
Õde	53	35	12
Vanur ise	51	31	18

Joonis 2.4. Eaka toimetuleku hindamine

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE SOTSIAALHOOLDUSTEENUSTE VAJADUST?

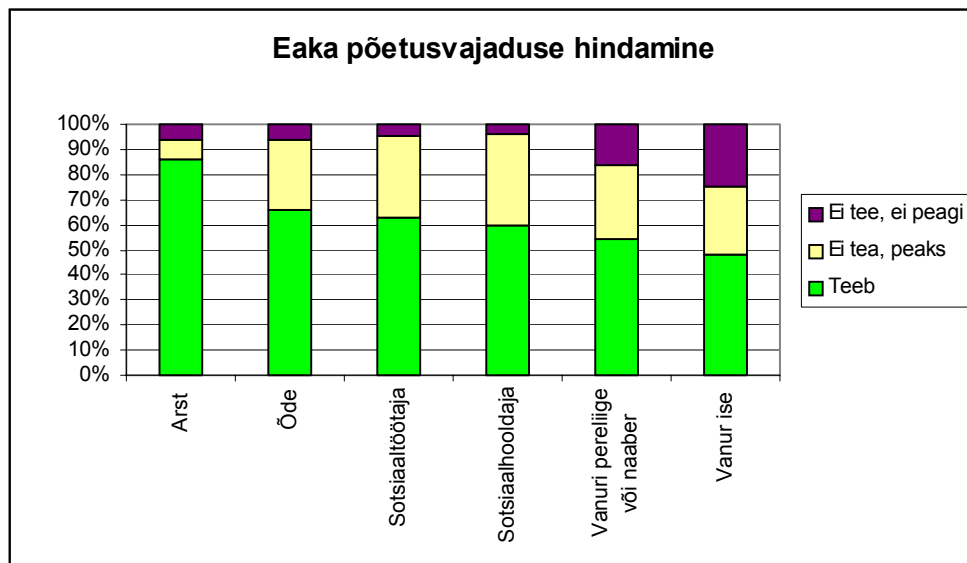
	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Arst	81	9	10
Sotsiaaltöötaja	73	27	0
Sotsiaalhooldaja	65	32	3
Õde	56	33	11
Vanuri pereliige või naaber	53	34	13
Vanur ise	52	25	23

Joonis 2.5. Eaka sotsiaalteenuste vajaduse hindamine

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE PÕETUSTEENUSTE VAJADUST?

	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Arst	86	8	6
Õde	66	28	6
Sotsiaaltöötaja	63	32	5
Sotsiaalhooldaja	60	36	4
Vanuri pereliige või naaber	54	30	16
Vanur ise	48	27	25

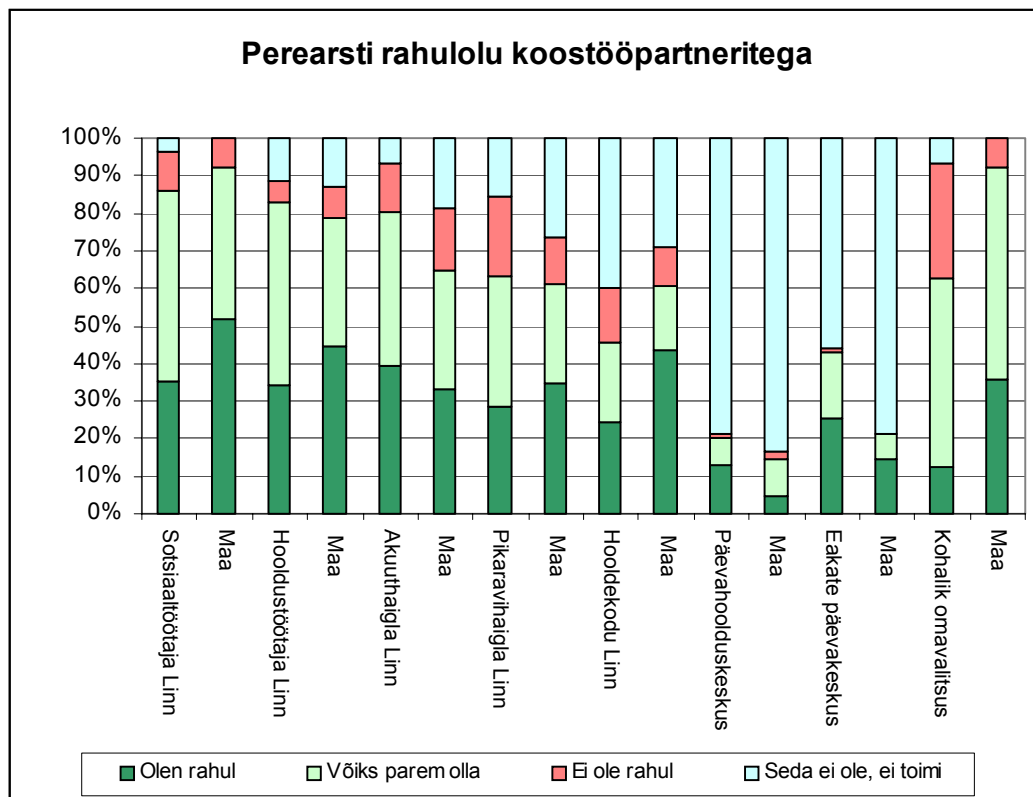
Joonis 2.6. Eaka põetusvajaduse hindamine

KAS TEIE TÖÖPIIRKONNAS ON JÄRGMISI ASUTUSI

	Jah	Ei	Ei tea
	%	%	%
Vanurite hooldekodusid	47	52,5	0,5
Vanurite sotsiaalmajasid	30	65	5
Vanurite sotsiaalkortereid	37	54	9
Päevaholduskeskusi	14	75	11
Päevakeskusi	36	58	6

KUIVÕRD OLETE RAHUL VANURITE PROBLEEMIDE LAHENDAMISEL JÄRGMISTE ASUTUSTE/ISIKUTE TÖÖGA TEIE TÖÖPIIRKONNAS?

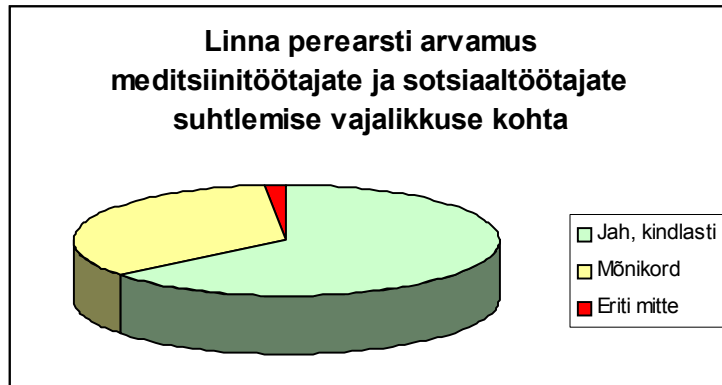
	Olen rahul	Võiks parem olla	Ei ole rahul	Seda pole
	%	%	%	%
Sotsiaaltöötaja	41	47	10	2
Haigla	38	38	14	10
Hooldustöötaja	37	44	7	12
Pikaravihaigla	31	32	18	19
Hooldekodu	31	20	13	36
Eakate päevakeskus	22	15	1	62
Kohalik omavalitsus	20	52	23	5
Päevaholduskeskus	11	8	1	80

Joonis 2.7. Perearsti rahulolu koostööpartneritega maal ja linnas

KAS TEIE MEELEST MEDITSIINITÖÖTAJA SUHTLEMINE SOTSIAALALA TÖÖTAJATEGA ON VAJALIK?

	%
Jah, kindlasti	72
Mõnikord on see vajalik	26
Eriti vajalik ei ole, kummalgi on omad ülesanded	2

Joonis 2.8. Perearsti arvamus koostöö vajalikkuse kohta linnas

Joonis 2.9. Perearsti arvamus koostöö vajalikkuse kohta maal

III. PEREÕE TÖÖ EAKATE PATSIENTIDEGA

Õdede valim koosnes 200-st õest, kes töötasid koos valimisse sattunud pere- (jaoskonna) arstidega. 200 küsimustikust laekus tagasi 152 (76%).

1. Pereõe põhiandmed

Pereõdede keskmine vanus on 42,3 a.

Pereõdede sugu – naine 100%.

Tööpiirkond linnas 64%, maal 36%.

Elukoht oma tööpiirkonnas 62%, väljaspool tööpiirkonda 38%.

Õena töötamise staaž:

- kuni 4 a. 8%,
- 5–9 a. 10%,
- 10–14 a. 19%,
- 15–19 a. 16%,
- 20–24 a. 15%,
- 25–29 a. 6%,
- 30–34 a. 15%,
- 35–39a. 4%,
- 40 a. ja rohkem 7%.

Staaž käesoleval töökohal:

- kuni 4 a. 42%,
- 5–9 a. 22%,
- 10–14 a. 14%,
- 15–19 a. 10%,
- 20–24 a. 4%,
- 25–29 a. 4%,
- 30–34 a. 2%,
- 35–39 a. 1%,
- 40 a. ja rohkem 1%.

Õendusala süvendatud eriharidus:

- pereõde 47%,
- muul erialal 15%,
- õpib mingil kursusel 3%
- ei ole 35%.

Eesti keele valdamise tase:

- täielikult 71%,
- erialaselt 16%,
- on mõningaid raskusi 11%,
- ei valda 2%.

Vene keele valdamise tase:

- täielikult 52%,

- erialaselt 23%,
- on mõningaid raskusi 24%,
- ei valda 1%.

2. Nimistu ja töö struktuur

Pereõde vastuvõtuajast kulub tööks eakate patsientidega 33% ajast.

Linnas 37% Maal 28%.

Õe regulaarseid koduvisiite vajab 15 eekat isikut nimistust.

Linnas 20 Maal 8.

Ühes kuus teeb õde keskmiselt 18 koduvisiiti eaka patsiendi juurde.

Linnas 24 Maal 7.

Koduvisiitide osakaal on õe üldises töömahus keskmiselt 18%.

Linnas 22% Maal 10%.

Ühele koduvisiidile kulub keskmiselt 29 minutit.

Linnas 28 min. Maal 31 min.

Eakaid voodihaigeid on nimistus keskmiselt 11.

Linnas 12 Maal 10.

3. Eakate probleemid

MIILISED ON TEIE HINNANGUL KÕIGE OLULISEMAD PROBLEEMID EAKATE INIMESTE TERVISE JA HEAOLU SEISUKOHALT?

	Paljudele oluline (%)
Madal sissetulek, majandusprobleemid	79
Kroonilised kehalised haigused	75
Isolatsioon, üksildus	42
Toimetulekuraskused igapäevaeluga, olmeprobleemid	38
Depressioon	31
Kognitiivsed (mälu ja mõtlemise) häired	15
Halvad elamistingimused	10
Keskusest ja arstiabist kaugel elamine	9
Psüühikahäired (v.a. dementsus ja depressioon)	6
Alkoholism	5

MILLISED TERVISEPROBLEEMID PÕHJUSTAVAD TEIE ARVATES EAKATEL KÕIGE ROHKEM TOIMETULEKURASKUSI?

	Tihti (%)
Liigesehaigused	89
Südame-veresoonkonna haigused	84
Tasakaaluhäired	45
Üldine nõrkus, jõuetus	43
Närvisüsteemi haigused	40
Nägemispuuded	20
Kopsuhaigused	14
Psüühikaprobleemid	13
Alkoholiprobleemid	8

Kuulmispuuded	7
Ravimite kõrvaltoimed	4

MILLISTE PROBLEEMIDEGA TEGELETE EAKATE VASTUVÕTTUDEL?

	Tegelen (%)	Ei tegele, kuid võiksin (%)
Ravi- ja põetusprotseduurid	92	7
Funktsionaalse seisundi hindamine	90	9
Vanurite tervisealane nõustamine	77	16
Kergemate haigete iseseisev vastuvõtt	69	27
Tervise-edendusealane nõustamine	68	28
Vanuri pereliikmete põetus- ja hooldusvõtete õpetamine	67	29
Põetuse vajaduse hindamine	64	25
Dokumentide vormistamine	60	18
Abivahendite kasutamise õpetamine	59	39
Lihtsamate taastusravi võtete õpetamine	58	35
Igapäevaeluga toimetuleku hindamine	43	36
Hoolduse vajaduse hindamine	37	42

MILLISTE PROBLEEMIDEGA TEGELETE KODUVISIITIDEL VANURITE JUURDE?

	Tegelen (%)	Ei tegele, kuid võiksin (%)
Ravi- ja põetusprotseduurid	97	3
Funktsionaalse seisundi hindamine	89	10
Vanurite tervisealane nõustamine	78	15
Tervise-edendusealane nõustamine	73	22
Vanuri pereliikmete põetus- ja hooldusvõtete õpetamine	70	26
Põetuse vajaduse hindamine	69	23
Abivahendite kasutamise õpetamine	64	32
Igapäevaeluga toimetuleku hindamine	61	27
Lihtsamate taastusravi võtete õpetamine	58	37
Hoolduse vajaduse hindamine	52	29
Koduse keskkonna hindamine	50	34
Dokumentide vormistamine	45	25

MILLINE ON TEIE OSA SUHTLEMISEL TOIMETULEKURASKUSTEGA VANURI PERELIIKMETEGA JA TEISTE OTSESTE HOOLDAJATEGA?

	Tegelen (%)	Ei tegele, kuid võiksin (%)
Õpetan ravimite kasutamist	83	15
Selgitan haiguse olemust	76	18
Selgitan ravimite võimalikke kõrvaltoimeid	76	19
Õpetan põetus- ja hooldusvõtteid	73	24
Õpetan vanuri seisundit jälgima	70	27
Õpetan suhtlemist haige vanuriga	61	36
Informeerin hoolduse võimalustest	53	37

KUI PALJU TEIL KULUB VANURI PERELIIKMETEGA TEGELEMISEKS KESKMISELT AEGA?

Ühel visiidil	23 min.
Päevas	52 min.
Nädalas	3,5 tundi
Kuus	14 tundi

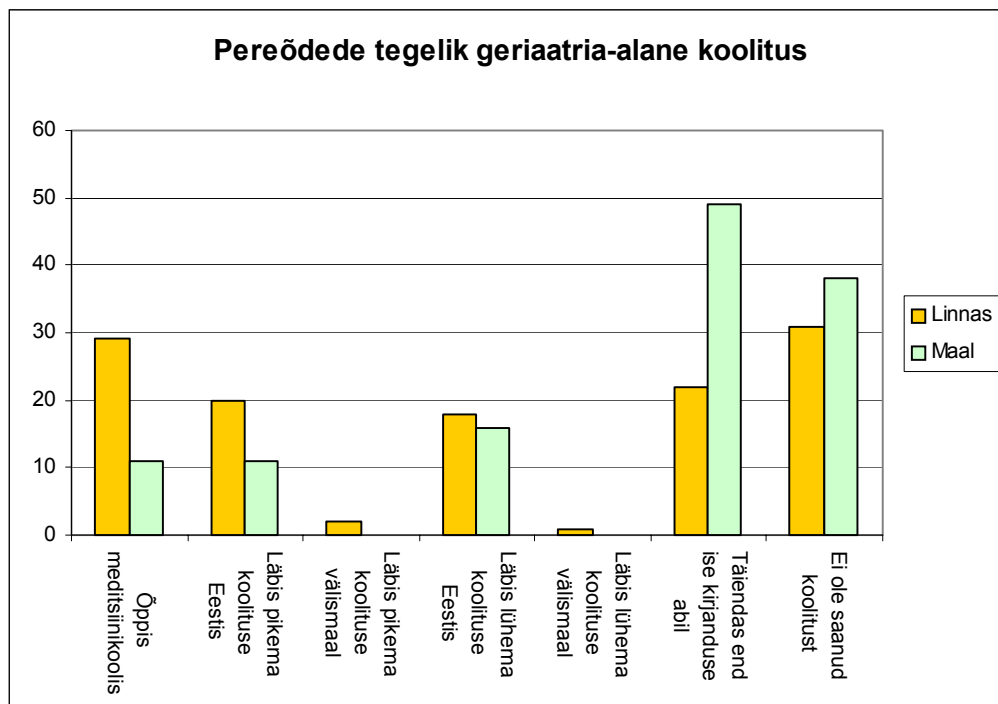
KAS TEIL ON LISAPROBLEEME EAKA PATSIENDI RAVIMISEL VÕRRELDES NOOREMATEGA?

	Tihti (%)
Suurem ajakulu	77
Raske korraldada kodust põetust	54
Sotsiaalse toetuse puudumine	49
Suhtlemisraskused	13
Patsiendi madal motivatsioon	10

4. Pereõde geriaatria alane koolitus

KAS OLETE SAANUD GERIAATRIA-ALAST KOOLITUST (võis anda mitu vastust)

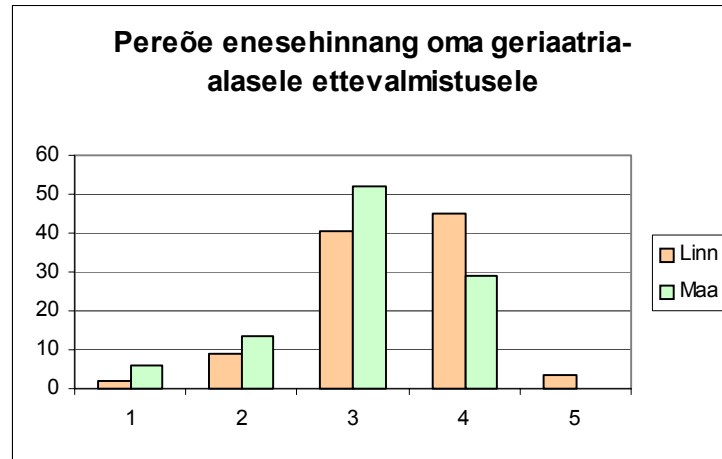
	%
Ei ole saanud mingit ettevalmistust	34
Olen täiendanud end ise erialase kirjanduse abil	32
Õppisin geriaatriat meditsiinkoolis	23
Olen läbinud pikema koolituskursuse	17
Olen läbinud lühema koolituskursuse	17

Joonis 3.1. Pereõde geriaatria alane koolitus

HINNAKE ENDA GERIAATRIA-ALAST ETTEVALMISTUST 5-PALLISEL SKAALAL (sarnaselt koolihinnetega)

“1” – 3% “2” – 11% “3” – 45% “4” – 39% “5” – 2, keskmine 3,3

Joonis 3.2. Pereõde enesehinnang oma geriaatria alasele ettevalmistusele

KAS VAJAKSITE TÄIENDAVAT GERIAATRIA-ALAST ETTEVALMISTUST?
(võis anda mitu vastust)

	%
Sooviksin läbida lühemaid koolituskursusi	56
Sooviksin end ise täiendada erialase kirjanduse abil	40
Sooviksin läbida pikema täiendustsükli	29
Ei vaja täiendavat ettevalmistust	11
Sooviksin õppida geriaatriaõeks spetsialiseerumiskursustel	5
Sooviksin õppida geriaatriat ülikoolis õpetaduse bakalaureuse- või magistriõppes	3

MILLISES OSAS TUNNETE VAJAKAJÄÄMISI ENDA TEADMISTES TÖÖS
EAKATEGA?

	Väga oluliselt Mõnevõrra	
	%	%
Juriidilised probleemid (s.h. pärimisõigus)	68	28
Sotsiaalse küsimused, s.h. hoolekande seadusandlus	42	48
Vanuri nõustamine	30	56
Vanurite tervisedendus	26	54
Abivahendid	25	58
Vanurite hooldusprobleemid	24	55
Vanurite psüühikahäired	22	58
Farmakoteraapia iseärasused vanuritel	19	61
Töö vanuri perega	18	62
Normaalse vananemisega kaasnevad psühholoogilised muutused	15	57
Hooldusvajaduse hindamine	14	54
Funktsionaalse seisundi hindamine	14	62
Vanurite põetusprobleemid	14	55
Normaalse vananemisega kaasnevad kehalised muutused	6	60

KAS PEATE VAJALIKUKS EAKATELE PATSIENTIDELE JA NENDE PERELIIKMETELE SUUNATUD KIRJANDUST

	Jah, kindlasti Või-olla Pole vaja		
	%	%	%
Tervislikud eluviisid vanas eas	86	14	0
Sagedasemad terviseprobleemid vanemas eas	81	19	0
Info sotsiaalteenustest	81	19	0
Normaalne vananemine	79	20	1
Toimetulek psüühikahäirega vanuriga	73	25	2
Eaka hooldusprobleemid	70	29	1
Abivahendite kasutamine	69	31	0
Traumade ja õnnetuste vältimine	66	33	1
Loodusravi	66	33	1
Igapäevane toimetulek	65	33	2
Suhtlemine eaka inimesega	65	34	1
Vanaea psühholoogia	59	40	1

MITU ÜLE 65-AASTAST INIMEST TEIE PIIRKONNAS VAJAB TEIE HINNANGUL KÕRVALIST ABI IGAPÄEVATOIMINGUTES?

49 Linnas 59 Maal 32

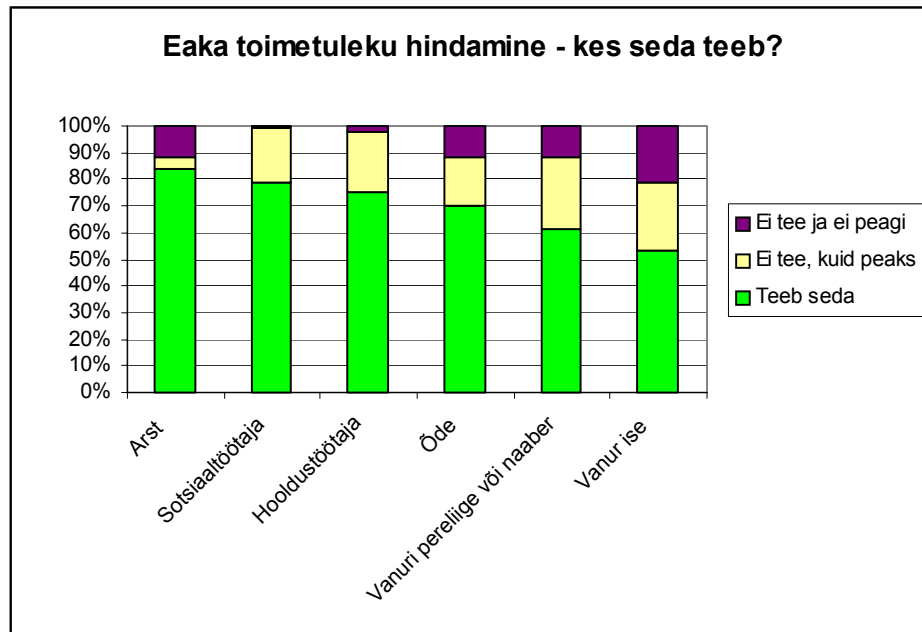
MITU NEIST VAJAVAD ABI VÄLJASPOOLT PEREKONDA?

19 Linnas 24 Maal 11

6. Pereõde hinnang koostöövõrgustikule

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE TOIMETULEKUT IGAPÄEVAELUGA?

	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Arst	84	4	12
Sotsiaaltöötaja	79	20	1
Hooldustöötaja	75	23	2
Õde	70	18	12
Vanuri pereliige või naaber	61	27	12
Vanur ise	53	26	21

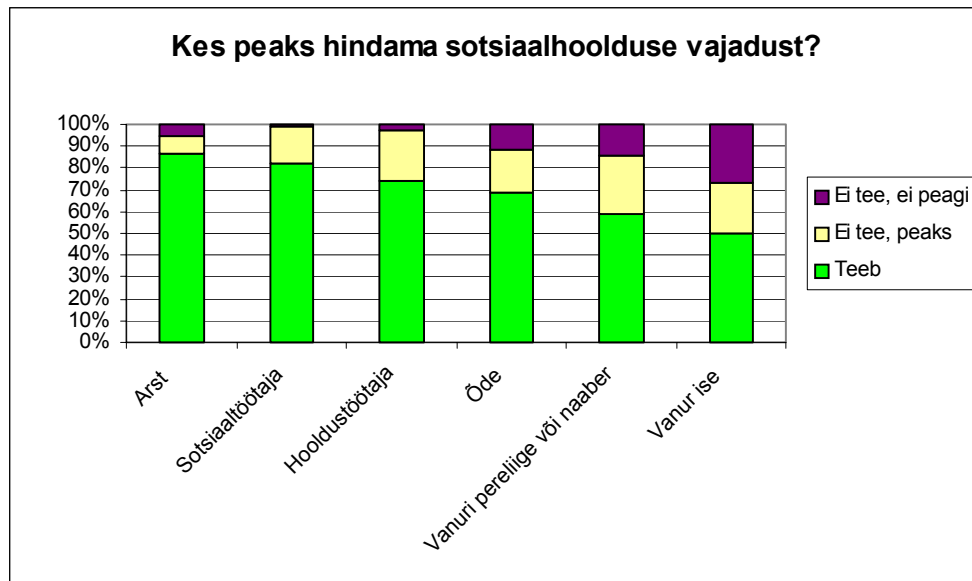
Joonis 3.3. Kes hindab eaka toimetulekut?

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE SOTSIAALHOOLDUS-TEENUSTE VAJADUST?

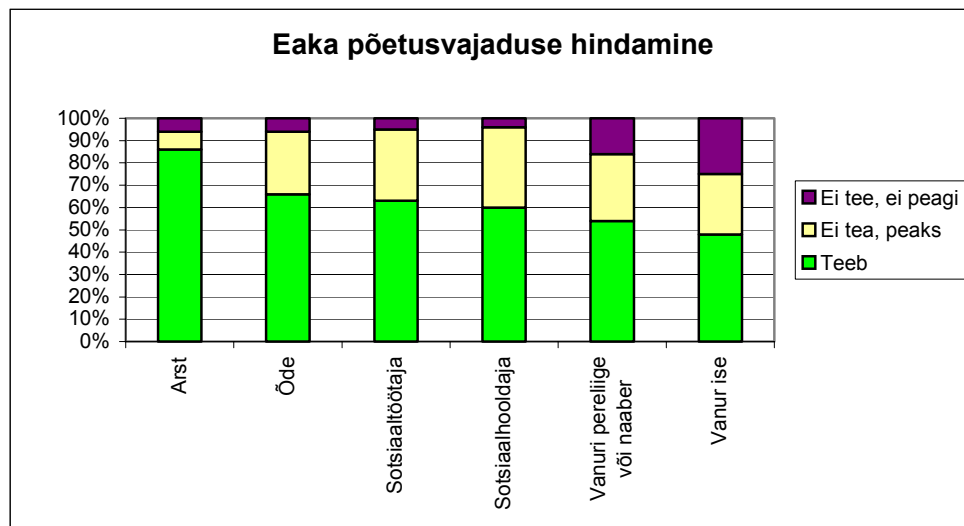
	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Arst	87	8	5
Sotsiaaltöötaja	82	17	1
Hooldustöötaja	74	23	3
Õde	69	19	12
Vanuri pereliige või naaber	59	27	14
Vanur ise	50	23	27

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE PÕETUSTEENUSTE VAJADUST?

	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Arst	91	5	4
Õde	78	15	7
Sotsiaaltöötaja	74	21	5
Hooldustöötaja	70	26	4
Vanuri pereliige või naaber	60	26	14
Vanur ise	47	19	34

Joonis 3.4. Kes peaks hindama eaka sotsiaalhoolduse vajadust

Joonis 3.5. Kes peaks hindama eaka põetusabi vajadust?

KAS TEIE TÖÖPIIRKONNAS ON JÄRGMISI ASUTUSI

	Jah %	Ei %	Ei tea %
Vanurite hooldekodusid	39	53	8
Vanuritele mõeldud sotsiaalmajasid	26	65	9
Vanuritele mõeldud sotsiaalkortereid	31	56	13
Päevahoiduskeskusi	15	74	11
Päevakeskusi	30	65	5

KUIVÕRD OLETE RAHUL VANURITE PROBLEEMIDE LAHENDAMISEL JÄRGMISTE ASUTUSTE/ISIKUTE TÖÖGA TEIE TÖÖPIIRKONNAS?

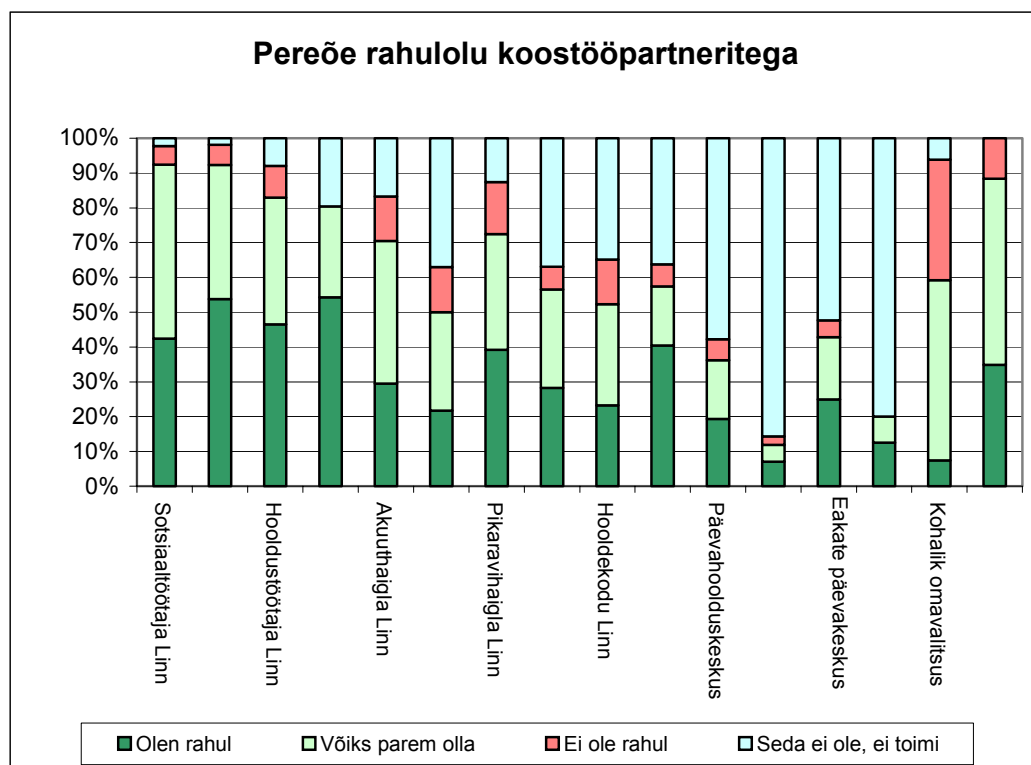
Olen rahul Võiks parem olla Ei ole rahul Seda pole

Pereõde

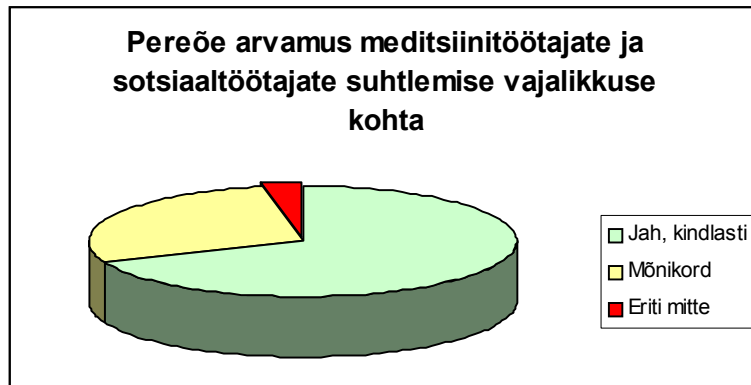
	%	%	%	%
Hooldustöötaja	49	33	6	12
Sotsiaaltöötaja	47	46	5	2
Pikaravihaigla	35	32	12	21
Hooldekodu	29	25	11	35
Haigla	27	36	13	24
Eakate päevakeskus	21	15	3	61
Kohalik omavalitsus	17	52	27	4
Päevahoiduskeskus	15	13	5	67

KAS TEIE MEELEST MEDITSIINITÖÖTAJA SUHTLEMINE SOTSIAALALATÖÖTAJATEGA ON VAJALIK?

	%
Jah, kindlasti	69
Mõnikord on see vajalik	28
Eriti vajalik ei ole, kummalgi on omad ülesanded	3

Joonis 3.6. Pereõe rahulolu koostööpartneritega

Joonis 3.7. Pereõde arvamus koostöö vajalikkuse kohta

IV. SOTSIAALTÖÖTAJA TÖÖ EAKATE KLIENTIDEGA

Uuritavad olid kõikide linnade (Tallinnas linnaosade) ja valdade sotsiaaltöötajad, kokku 255 isikut. Vastused laekusid tagasi 220-st omavalitsusest (86%), kuid mõnest neist mitu ankeeti, seetõttu on mõnele küsimusele vastajate arv suurem.

Omavalitsuste vahel on suured erinevused, mida me käesolevas kokkuvõttes ei kajasta. Esitatud on kas küsimusele konkreetse vastuse andnud inimeste arv (n) või nende protsent (%), mõningal juhul ka keskmised tulemused.

1. Sotsiaaltöötaja põhiandmed

Sotsiaaltöötajate keskmine vanus 43,1 aastat.

Sotsiaaltöötajate sugu:

- naine 96%,
- mees 4%.

Rahvus:

- eestlane 99%,
- muu 1%.

Eesti keele valdamise tase:

- täielikult 98,5%,
- erialaselt 0,5%,
- on mõningaid raskusi 1%.

Vene keele valdamise tase:

- täielikult 30%,
- erialaselt 14%,
- on mõningaid raskusi 51%,
- ei valda 5%.

Töökoht:

- linnas 19%,
- alevis 1%,
- vallas 80%.

Elukoht:

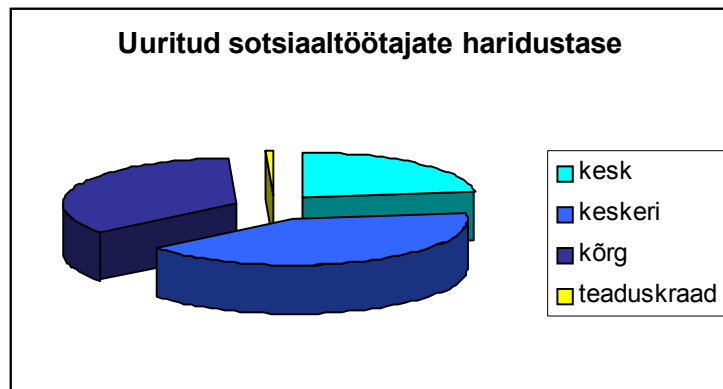
- oma tööpiirkonnas 94%,
- väljaspool tööpiirkonda 6%.

Sotsiaaltöötamise keskmine staaž 5,7 aastat.

Keskmine tööstaaž käesoleval töökohal 5,5 aastat.

Üldine haridus:

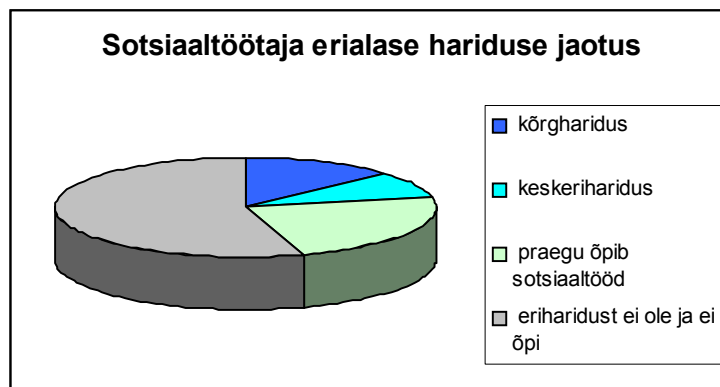
- kõrgharidus 35% (teaduskraad 1%),
- keskeri- või tehnikumiharidus 42%,
- keskharidus 23%.

Joonis 4.1. Sotsiaaltöötajate üldhariduse jaotus

Sotsiaaltöö alane haridus:

- kõrgharidus 13%,
- keskeriharidus 9%,
- praegu õpib sotsiaaltööd 23%,
- eriharidust ei ole ja seda ei õpi 55%.

Joonis 4.2. Sotsiaaltöötajate erialane haridus

2. Sotsiaaltöötaja tööpiirkond

Elanike arv Teie omavalitsuses: keskmiselt 5633.

Vanaduspensioni eas inimeste arv Teie omavalitsuses: 1260.

Üksinda elavate vanaduspensioni eas inimeste arv: 309.

Pensioniealiste sotsiaaltöö klientide arv: 402.

Pensioniealiste erivajadustega klientide (invaliidsuspensionäride) arv: 189.

75-aastaste ja vanemate inimeste arv: 372.

Üksinda elavate 75-aastaste ja vanemate inimeste arv: 77.

Sotsiaaalalal töötajate arv teie omavalitsuses ja nende ametinimetused: (keskmised)

sotsiaaltöötaja	1,6
spetsialist	2,3
peaspetsialist	1,5
sotsiaalnõunik	1,0

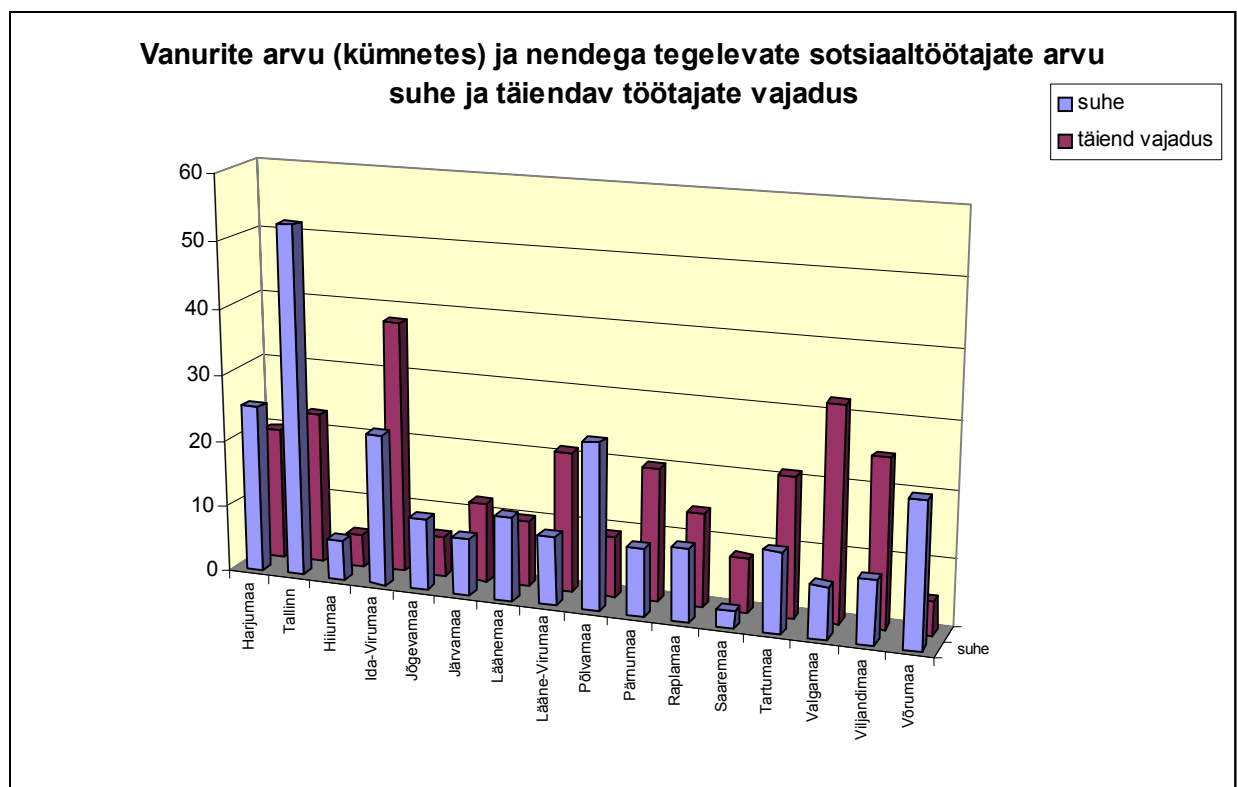
inspektor	2,3
vaneminspektor	1,7
lastekaitsetöötaja	1,5
sotsiaalhooldaja	4,5
hooldusõde	3,9.

Teie omavalitsuses sotsiaalalal eakatega töötavate isikute arv (keskmine): 9,6

- neist avahoiduses (keskmiselt) 4,0
- ja institutsioonis (näiteks päevakeskus, hooldekodu – keskmiselt) 9,0.

KAS EAKATEGA TÖÖTAJAJD ON TEIE TÖÖPIIRKONNAS PIISAVALT, ET TAGADA EAKATE TOIMETULEKUT?

	n	(%)
Jah	87	(41)
Ei, neid on vähe	118	(55)
juurde oleks vaja keskmiselt 2,4 inimest		
Neid on palju, võiks vähem olla	2	(1)
Ei oska öelda	6	(3)

Joonis 4.3. Eakate ja nendega töötavate sotsiaalalal töötajate arvu suhe ning täiendav tööjõu vajadus maakonniti

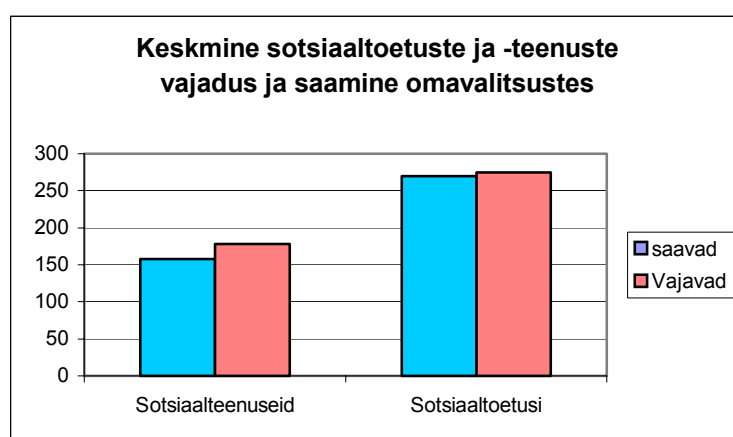
3. Sotsiaalteenused

KUI PALJUD TEIE OMAVALITSUSE EAKATEST SAAVAD SOTSIAAL-
TEENUSEID VÕI –TOETUSI?

Sotsiaalteenuseid	158
Sotsiaaltoetusi	270

KUI PALJUD TEIE OMAVALITSUSE EAKATEST VAJAVAD SOTSIAAL-
TEENUSEID VÕI –TOETUSI?

Sotsiaalteenuseid	178
Sotsiaaltoetusi	275

Joonis 4.4. Sotsiaaltoetused ja teenused keskmiselt omavalitsuses

KAS TEIE OMAVALITSUSES ON EAKATELE KÄTTESAADAVID JÄRGMISED
TEENUSED?

	Jah n	Ei n	Ei tea n
Abistamine maksude tasumisel, asjaajamisel	188	13	5
Eakate nõustamine	185	17	1
Koduteenused	176	28	0
Hooldekodu teenused	162	47	0
Toidu kojutoomine	156	53	1
Matusetalituse teenus	131	71	2
Saunateenus	112	97	0
Sotsiaalkorteri teenused	101	111	0
Tugi eakaid hooldavatele omastele	90	91	11
Päevakeskuse teenused	75	136	0
Söömise võimalus päevakeskuses või mujal teeninduskeskuses	73	128	1
Sotsiaalmaja teenused	33	170	0
Turvatelefon	16	181	7
Ambulatoorne ravi	206	8	0

Haiglaravi	153	54	0
Põetusteenused	87	110	2
Taastusravi	74	95	5

KUIDAS ON EAKA INIMESE PERELIIKMETEL VÕIMALIK LEIDA EAKALE HOOLDAJAT VÄLJASPOOLT PEREKONDA?

	n	(%)
Saavad kasutada sotsiaalhooldaja teenust kohaliku omavalitsuse kulul	129	(59)
Saavad kasutada sotsiaalhooldaja teenust omal kulul	51	(24)
Mingi muu võimalus	37	(17)

MILLISTE INSTITUTSIOONIDE TEENUSEID PAKUB TEIE OMAVALITSUS EAKATELE?

	Klientide arv kokku	Neist üle 75-aastaseid
Eakate hooldekodu	20	12
Sotsiaalmaja	54	52
Sotsiaalkorter	10	5
Päevakeskus	92	26
Muud asutused	96	27

KUIDAS ON TAGATUD ABI- JA HOOLDUSVAHENDITE KÄTTESAADAVUS TEIE OMAVALITSUSES?

	Kõigi soovijate vajadused on rahuldatud	On probleeme		Ei suudeta tagada
		Rahalisi	Muid	
	n	n	n	n
Liikumisabivahendid	145	55	10	4
Nägemisabivahendid	87	108	3	9
Kuulmisvahendid	113	74	6	11
Ortopeedilised vahendid	103	92	4	11
Hooldusvahendid (s.h. uriinimähkmed)	106	95	2	12

MILLISED ON TEIE HINNANGUL KÕIGE OLULISEMAD PROBLEEMID EAKATE INIMESTE TERVISE JA HEAOLU SEISUKOHALT?

	Paljudele oluline
	%
Madal sissetulek, majandusprobleemid	73
Kroonilised kehalised haigused	65
Psühholoogilist laadi küsimused (nt. üksildus)	42
Keskusest ja arstiabist kaugel elamine	33
Toimetulekuraskused igapäevaeluga, olmeprobleemid	33
Depressioon	32
Turvateenuste puudumine	21
Telefoniside puudumine	21
Mälu ja mõtlemise häired, s.h. dementsus	17

Halvad elamistingimused	14
Alkoholism	11
Sotsiaalne tõrjutus, ei saa osaleda ühiskonna elus	8
Juriidilised probleemid	8

MILLISTE VALDKONDADEGA TEGELDAKSE TEIE OMAVALITSUSE TÖÖS EAKATEGA?

	Tegelen		Ei, kuid võiksin	Ei pea vajalikuks
	Tihti	Mitte eriti tihti		
	n	n	n	n
Hoolduse korraldamine sotsiaalhooldaja abil	115	60	12	2
Majandusliku toimetuleku toetamine	114	57	0	2
Hooldusvajaduse hindamine	109	69	5	0
Tugivõrgustiku hindamine ja mitteformaalse abi korraldamine	102	58	16	3
Nõustamine põetusvahendite ja abivahendite osas	90	62	10	14
Eakate aktiveerimine	81	66	25	4
Keerulisemate igapäevatoimingute hindamine	71	70	15	10
Eaka pereliikmete nõustamine	66	70	18	4
Eaka pereliikme või muu mitteformaalse hooldaja ressursside hindamine	60	69	19	6
Hooldusasutusse kolimise korraldamine	59	83	1	2
Lihtsamate igapäevaste toimingutega toimetuleku hindamine	55	64	17	19
Eakate psühholoogiline nõustamine	43	63	30	14
Erivajadusega eakatele teenuste korraldamine	43	48	10	0
Alkoholi kuritarvitamisega seotud probleemid	38	66	12	11
Eakate õigusabi	28	66	14	31
Kliendi vaimse, emotsionaalse ja kognitiivse funktsiooni hindamine	18	50	36	33
Eakate tugigruppide juhendamine	17	14	98	43
Eaka väärkohtlemise hindamine	13	64	21	9
Eakate tööhõive	6	17	39	62

KAS TE TEETE EAKATE JUURDE KODUVISIITE?

	n	
Jah	205	keskmiselt 3,1 visiiti nädalas, 10,1 visiiti kuus
Ei, kuid võiksin	9	
Ei ja ei näe vajadust	0	

MILLISTE VALDKONDADEGA TEGELETE KODUVISIITIDEL EAKATE JUURDE?

	Tegelen		Ei, kuid võiksin	Ei pea vajalikuks
	Tihti	Mitte eriti tihti		
	n	n	n	n
Eaka tugivõrgustiku hindamine	106	55	9	2
Funktsionaalse seisundi hindamine	73	49	18	21
Lihtsamate igapäevaste toimingutega toimetuleku hindamine	98	61	10	8
Keerulisemate igapäevaste toimingutega toimetuleku hindamine	100	60	4	5
Hooldusvajaduse hindamine	128	55	7	1
Põetusvajaduse hindamine	76	64	8	8
Eakate psühholoogiline nõustamine	51	67	26	16
Eaka pereliikmete hooldussuutlikkuse hindamine	63	62	24	3
Eaka pereliikmete nõustamine	48	76	19	4
Eaka väärkohtlemise hindamine	15	57	31	8
Abivahendite kasutamise õpetamine	41	54	25	21
Dokumentide vormistamine	109	64	3	6
Koduse keskkonna hindamine	78	73	12	9

KUI PALJU TEIL KULUB TÖÖKS EAKAGA KESKMISELT AEGA?

Ühel visiidil	1,3 tundi
Päevas	3,0 tundi
Nädalas	2,6 päeva
Kuus	8,7 päeva

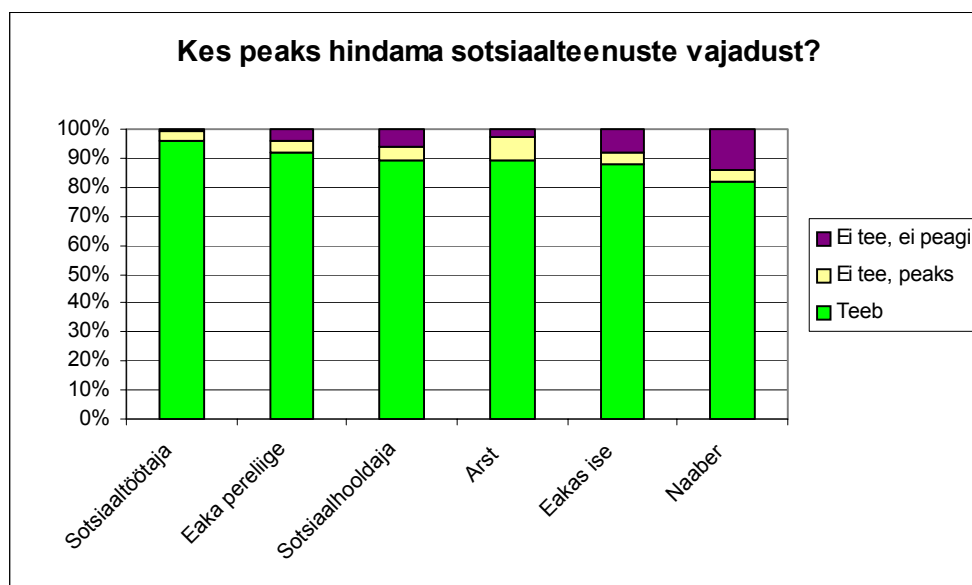
MIS RASKENDAB TÖÖD EAKATE KLIENTIDEGA VÕRRELDES NOOREMATEGA?

	Tihti
	%
Suurem ajakulu	61
Sotsiaalse toetuse puudumine	39
Kliendi madal motivatsioon	36
Vähesed teadmised tööks eakatega	8
Suhtlemisraskused	6

4. Koostöövõrgustik. Abistamisvajaduste hindamine

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE SOTSIAALTEENUSTE VAJADUST?

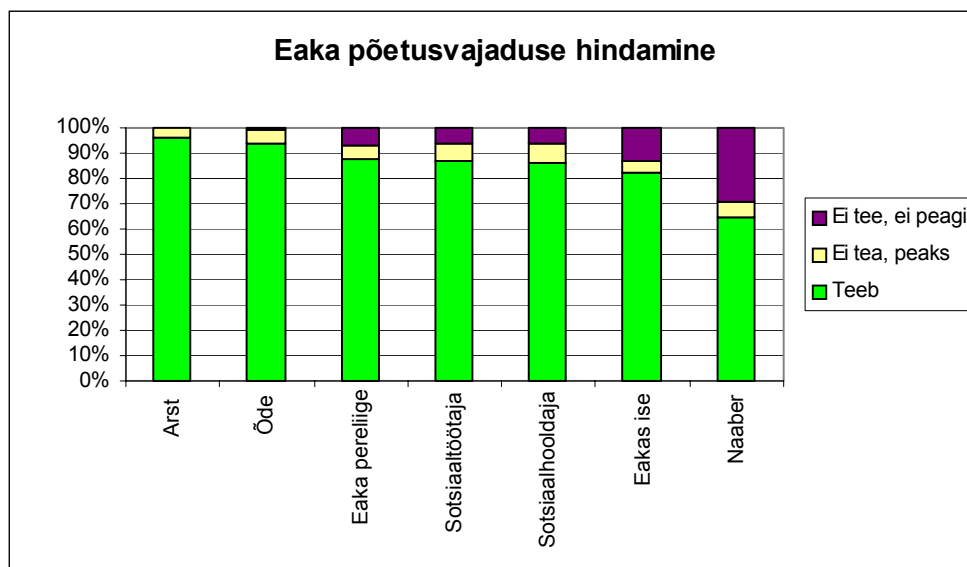
	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Sotsiaaltöötaja	96	3	1
Eaka pereliige	92	4	4
Sotsiaalhooldaja	89	5	6
Arst	89	8	3
Eakas ise	88	4	8
Naaber	82	4	14
Õde	80	12	8

Joonis 4.5. Sotsiaalteenuse vajalikkuse hindamine

KES HINDAB NING PEAKS HINDAMA VANURITE PÕETUSTEENUSTE VAJADUST?

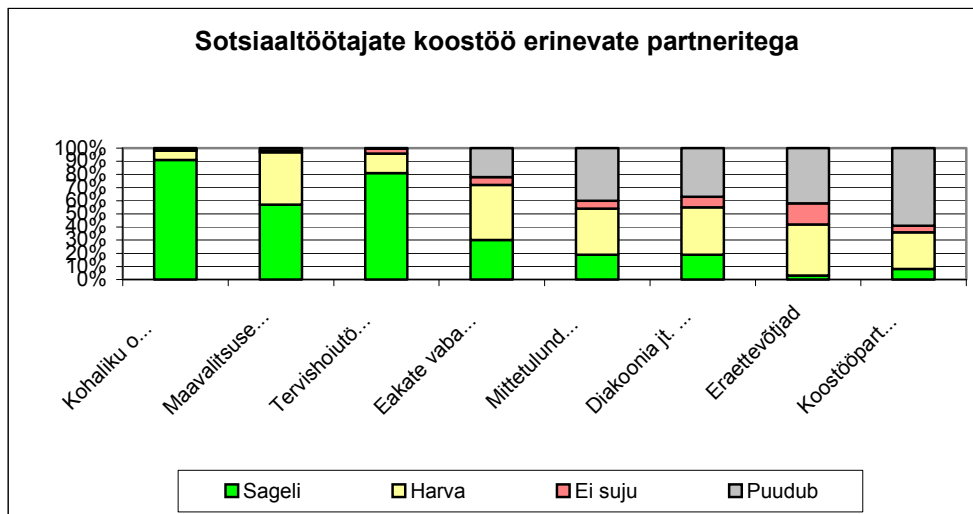
	Teeb seda (%)	Ei tee, kuid peaks tegema (%)	Ei tee ja ei peakski (%)
Arst	96	4	0
Õde	94	5	1
Eaka pereliige	88	5	7
Sotsiaaltöötaja	87	7	6
Sotsiaalhooldaja	86	8	6
Eakas ise	82	5	13
Naaber	65	6	29

Joonis 4.6. Eaka põetusvajaduse hindamine

KUI SAGELI OLETE SOTSIAAL- JA TERVISHOIUPROBLEEME LAHENDANUD KOOS PARTNERITEGA?

	Sageli (%)	Harva (%)	Koostöö ei suju (%)	Koostöö puudub (%)
Koostööpartner				
Kohaliku omavalituse töötajad	91	7	1	1
Maavalitsuse töötajad	57	40	1	2
Tervishoiutöötajad	81	15	3,5	0,5
Eakate vabatahtlikud ühendused	30	42	6	22
Mittetulundusühingud	19	35	6	40
Diakoonia jt. kirikuorganisatsioonid	19	36	8	37
Eraettevõtjad	3	39	16	42
Koostööpartnerid välismaalt	8	28	5	59

Joonis 4.7. Sotsiaaltöötaja hinnang koostööle erinevate partneritega

KAS TEIE MEELEST MEDITSIINITÖÖTAJA SUHTLEMINE SOTSIAALALA TÖÖTAJATEGA ON VAJALIK?

	%
Jah, kindlasti	93
Mõnikord on see vajalik	7
Eriti vajalik ei ole, kummalgi on omad ülesanded	0

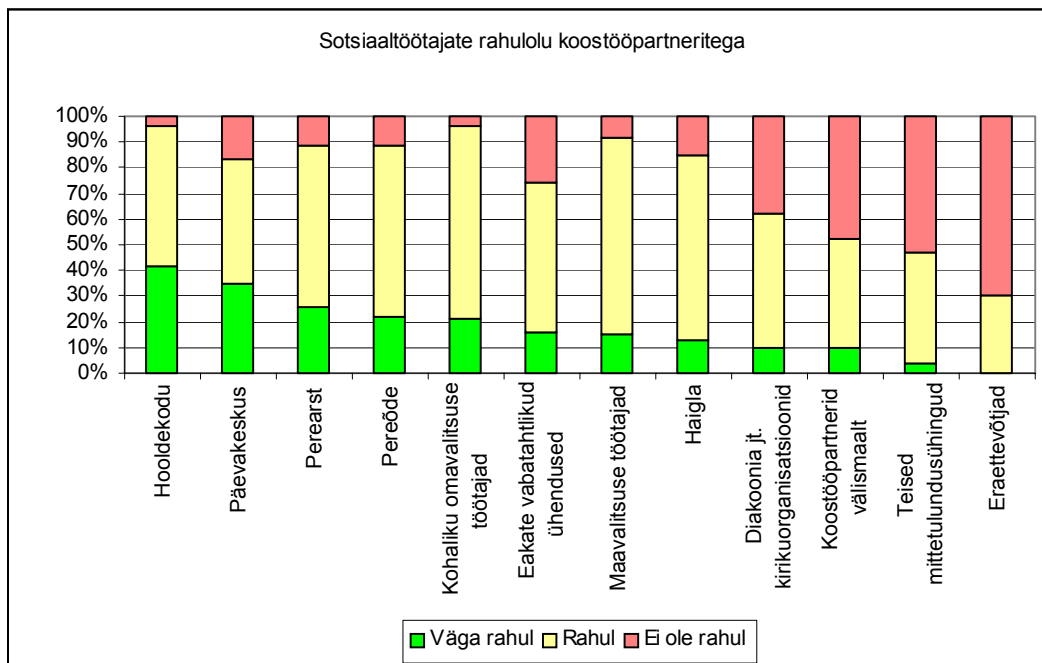
Joonis 4.8. Sotsiaaltöötaja arvamus meditsiini- ja sotsiaaltöötajate koostöö vajalikkuse kohta

KUIDAS TE OLETE RAHUL EAKATE PROBLEEMIDE LAHENDMISEL JÄRGMISTE ASUTUSTE/AMETIISIKUTE TÖÖGA TEIE TÖÖPIIRKONNAS?

	Väga rahul (%)	Rahul (%)	Ei ole rahul (%)
Hooldekodu	42	54	4
Päevakeskus	35	48	17
Perearst	26	63	11
Pereõde	22	67	11
Kohaliku omavalitsuse töötajad	21	75	4
Eakate vabatahtlikud ühendused	16	58	26

Sotsiaaltöötaja

Maavalitsuse töötajad	15	77	8
Haigla	13	72	15
Diakoonia jt. kirikuorganisatsioonid	10	52	38
Koostööpartnerid välismaalt	10	42	48
Teised mittetulundusühingud	4	43	53
Eraettevõtjad	0	30	70

Joonis 4.9. Sotsiaaltöötajate rahulolu koostööpartneritega

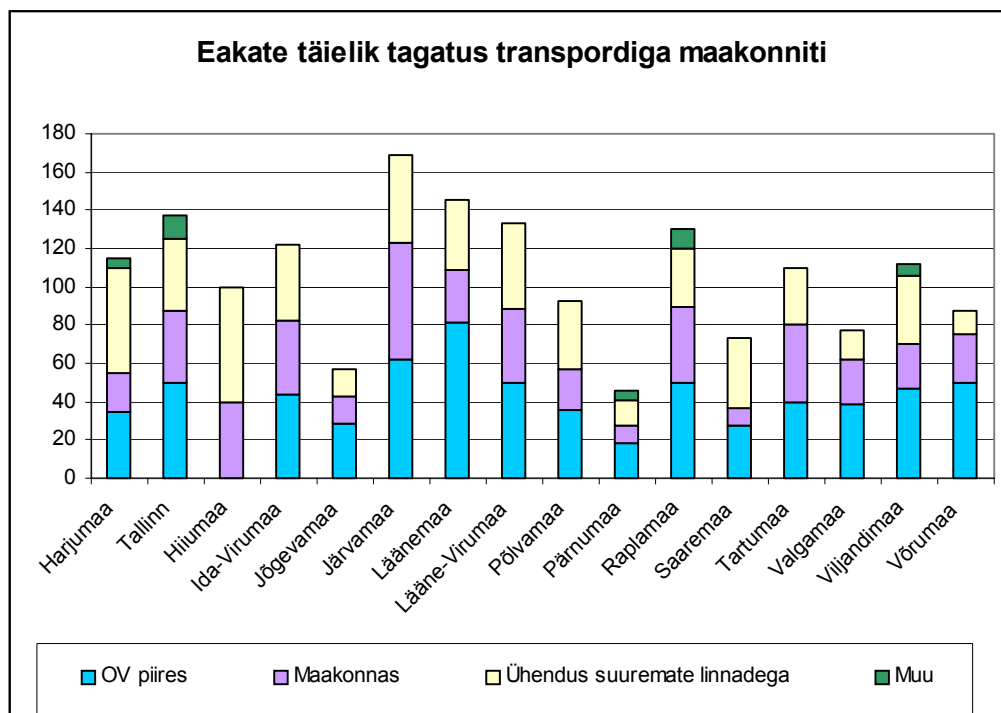
5. Eakate probleemid ja ühiskondlik aktiivsus

KAS TEIL ON KIRJANDUST JA MUID MATERJALE TÖÖKS EAKATE INIMESTEGA?

	On %	Vähe %	Ei ole %
Info sotsiaalteenustest	74	21	5
Normaalne vananemine	53	32	15
Tervislikud eluviisid vanas eas	50	30	20
Abivahendite kasutamine	49	37	14
Igapäevane toimetulek	45	39	16
Sagedasemad terviseprobleemid vanemas eas	40	40	20
Suhtlemine eaka inimesega	39	44	17
Loodusravi	38	30	32
Eaka hooldusprobleemid	31	47	22
Traumade ja õnnetuste vältimine	28	40	32
Vanaea psühholoogia	27	38	35
Toimetulek psüühikahäirega vanuriga	20	32	48

KAS TEIE OMAVALITSUSES ON TAGATUD EAKATELE TRANSPORD-IVÕIMALUSED?

	On tagatud %	On osaliselt %	Ei ole %
Omaavalitsuse piires	43	51	6
Maakonna piires	31	59	10
Ühendus suuremate linnadega	36	44	20

Joonis 4.10. Eakate tagamine transpordiga maakonniti

KAS TEIE OMAVALITSUSES ON EAKATEL NEILE VAJALIKESSE ASUTUSTESSE JUURDEPÄÄSU VÕIMALUS (KALDTEED, KÄSIPUUD JMS.)?

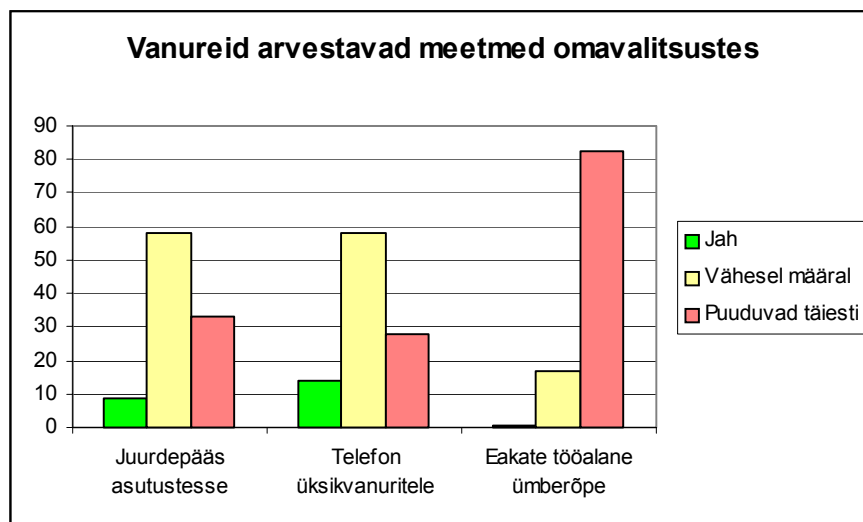
	%
Jah	9
Vähesel määral	58
Puuduvad täiesti	33

KAS TEIE OMAVALITSUS ON VÕIMALDANUD ÜKSI ELAVATELE EAKATELE TELEFONE?

	%
Võimalik kõigil soovijatel	14
Vähesel määral	58
Ei ole	28

KAS TEIE OMAVALITSUSES ON EAKATEL INIMESTEL VÕIMALUS TÖÖALASEKS ÜMBERÕPPEKS?

	%
Võimalik kõigil soovijatel	0,5
Napid võimalused	17
Võimalused puuduvad	82,5

Joonis 4.11. Eakaid arvestavad meetmed omavalitsustes

KAS TEIE OMAVALITSUSES ON ERIVAJADUSEGA EAKATEL INIMESTEL VÕIMALUS OSALEDA KULTUURI- JA SPORDIELUS?

	%
Jah	16
Mõnevõrra	54
Ei	30

KAS TEIE OMAVALITSUSE EAKAD KASUTAVAD OLEMASOLEVAID VÕIMALUSI KULTUURIELUS OSALEMISEKS?

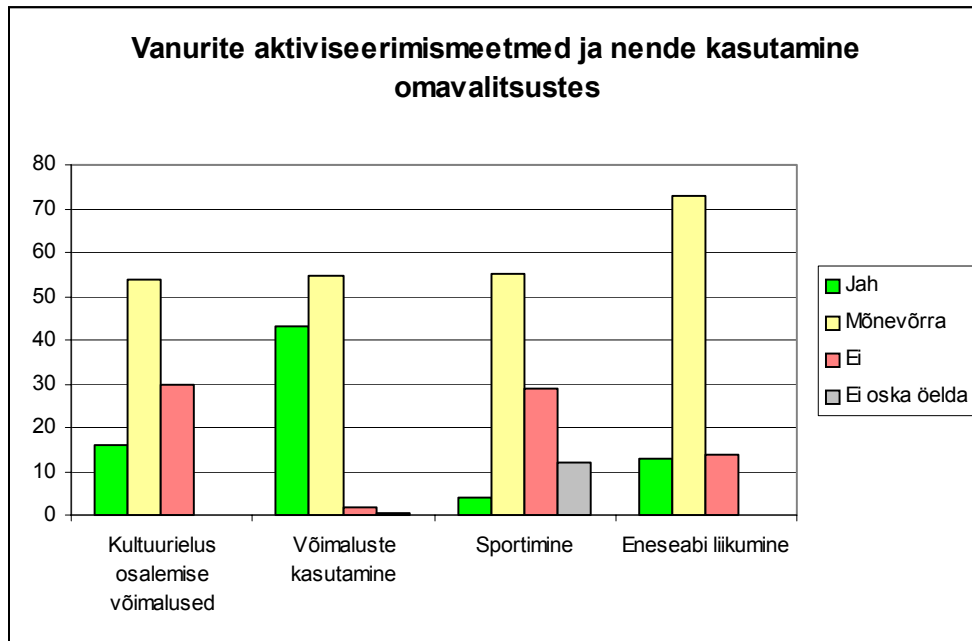
	%
Jah, aktiivselt	43
Mõnevõrra	54,5
Ei	2
Ei oska öelda	0,5

KAS TEIE OMAVALITSUSE EAKAD KASUTAVAD OLEMASOLEVAID VÕIMALUSI SPORTLIKUKS TEGEVUSEKS?

	%
Jah, aktiivselt	4
Mõnevõrra	55
Ei	29
Ei oska öelda	12

KAS TEIE OMAVALITSUSES EKSISTEERIB EAKATE ENESEABILIIKUMINE?

	%
Jah	13
Ei	73
Ei tea	14

Joonis 4.12. Eakate ühiskondlik aktiivsus

KAS TEIE OMAVALITSUSES ON TEHTUD KOOSTÖÖD VÄLISMAISTE PARTNERITEGA?

	%
Jah	40
Ei	58
Ei tea	2

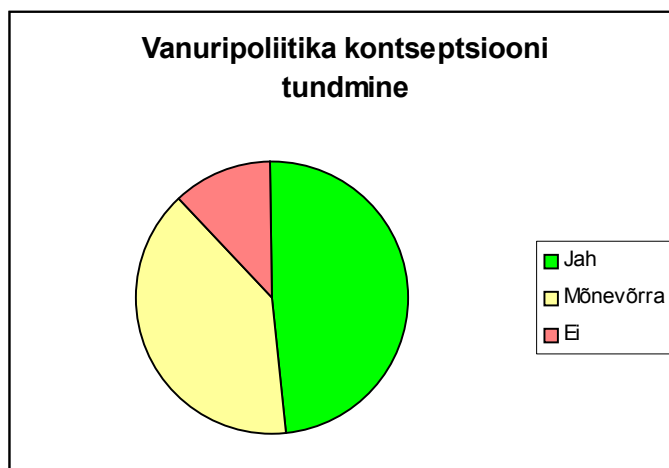

Joonis 4.13. Koostöö välispartneritega

6. Vanuripoliitika

KAS OLETE TUTTAV EESTI VANURIPOLIITIKA KONTSEPTSIOONIGA?

	%
Jah	48
Mõnevõrra	40
Ei	12

Joonis 4.14. Vanuripoliitika kontseptsiooni tundmine

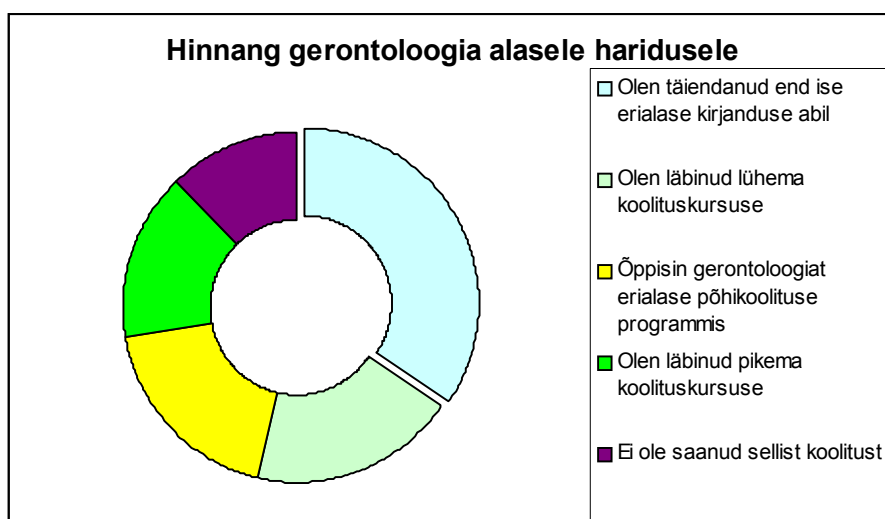
PALUME ANDA HINNANG JÄRGMISTELE VÄIDETELE

	Olen samal arvamusel	Ei arva nii
	%	%
Eakaid peaks Riigikogus olema rohkem	5	95
Eakaid on Riigikogus piisavalt aga nad ei suuda kaitsta eakate huvisid	83	17
Eakaid väärtustatakse ühiskonnas	35	65
Eakate staatus Eestis on halb võrreldes teiste earihmadega	34	66
Eakad sooviksid tööelus osaleda praegusest suuremal määral	71	29
Eakad peaksid käima tööl praegusest vähem	37	63
Eakad peaksid osalema oma asjaajamistes hoopis aktiivsemalt	88	12
Noored hoolitsevad hästi eakate eest	19	81
Eakad tegutsevad aktiivselt ühendustes	48	52
Eakaid peaks esile tõstma	79	21
Eakatel naistel on ühiskonnas meestest parem staatus	30	70
Eakatel meestel on ühiskonnas naistest parem staatus	16	84
Vanadus on eakatele meestele probleemsem kui naistele	72	28
Eestis on noortel ja vanandel raske üksteist mõista	63	37
Lapsed ja lapselapsid peaksid kandma hoolt eakate vanemate eest	92	8
Eakad peavad aitama lapsi ja lapselapsi	30	70

Eakate eest hoolitsemine pole riigi ülesanne, vaid pere kohus	42	58
Eakad saavad ise hakkama	21	79
Paljud eakad on jäetud oma pere poolt abita	84	16
Paljude eakate tervis on halb	94	6
Paljud eakad on üksikud	92	8
Eakad pole huvitatud seksist	37	63
Eakad pole seksiks suutelised	20	80
Erivajadusega eakatele pööratakse piisavalt tähelepanu	22	78

KAS OLETE SAANUD GERONTOLOOGIA-ALAST (s.t. normaalset vananemist käsitlevat) KOOLITUST? (võis anda mitu vastust)

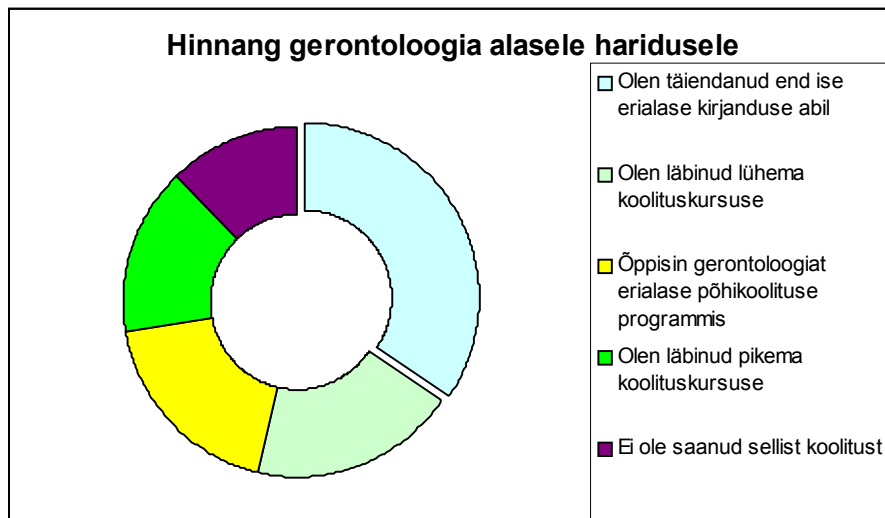
	%
Olen täiendanud end ise erialase kirjanduse abil	56
Olen läbinud lühema koolituskursuse	31
Õppisin gerontoloogiat erialase põhikoolituse programmis	30
Olen läbinud pikema koolituskursuse	25
Ei ole saanud sellist koolitust	20

Joonis 4.15. Hinnang gerontoloogia-alasele koolitusele

KAS OLETE SAANUD GERIAATRIA-ALAST(s.t. eakate haigusi käsitlevat) KOOLITUST? (võis anda mitu vastust)

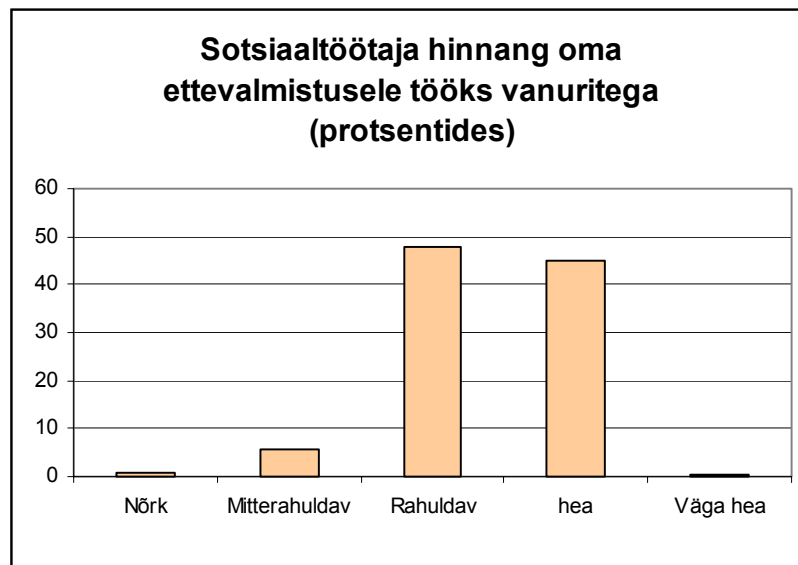
	%
Ei ole saanud sellist koolitust	43
Olen täiendanud end ise erialase kirjanduse abil	27
Olen läbinud lühema koolituskursuse	24
Õppisin gerontoloogiat erialase põhikoolituse programmis	23
Olen läbinud pikema koolituskursuse	17

Joonis 4.16. Geriaatria-alane ettevalmistus

HINNAKE OMA ETTEVALMISTUST TÖÖKS EAKATEGA SARNASELT
 KOOLIHINNETEGA 5-PALLISEL SKAALAL 3,4

“1” – 1% “2” – 5,5% “3” – 48% “4” – 45% “5” – 0,5%

Joonis 4.17. Sotsiaaltöötaja ettevalmistuse enesehinnang

KAS VAJAKSITE TÄIENDAVAT GERONTOLOOGIA-/ GERIAATRIAALAST ETTEVALMISTUST? (võis anda mitu vastust)

	%
Sooviksin läbida lühemaid koolituskursusi	69
Sooviksin end ise täiendada erialase kirjanduse abil	39
Sooviksin läbida pikema täiendustsükli	25
Sooviksin õppida gerontoloogia/geriaatria spetsialiseerumiskursustel	16
Sooviksin seda õppida ülikoolis	6
Ei vaja täiendavat ettevalmistust	4

MILLISES OSAS TUNNETE VAJAKAJÄÄMISI ENDA TEADMISTES TÖÖS EAKATEGA?

	Väga oluliselt Mõnevõrra	
	%	%
Õigusabi	35	53
Ravimite toime iseärasused eakatel	31	44
Eakate psüühikahäired	26	60
Funktsionaalse seisundi hindamine	24	63
Eakate nõustamine	22	57
Töö eaka kliendi pereliikmetega	22	57
Eakate terviseedendus	17	68
Hooldusvajaduse hindamine	16	52
Normaalse vananemisega kaasnevad psühhosotsiaalsed muutused	14	62
Abivahendid	11	63
Sotsiaalhoolekanne	10	51
Eakate põetamine	10	72
Eakatele iseloomulikud haigused	9	73
Normaalse vananemisega kaasnevad füsioloogilised muutused	4	65